

1,50
euros

EL

Any XLIII

9

Núm. 3950

NOU

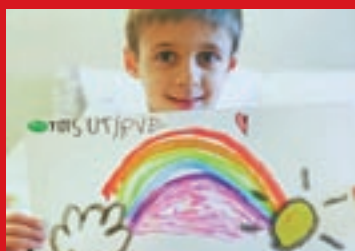
Dilluns, 30 de març de 2020

646 079 023

PERIÒDIC
INDEPENDENT
D'OSONA I
EL RIPOLLÈS

Tot anirà bé

Nens i nenes responen a la crida d'EL 9 NOU per llançar un missatge d'optimisme en plena crisi sanitària

Adrià Chaves Torrents. Vic

Ainhoa Santaella Farias. Torelló

Àlex, Eva i Èric Duran Garcia. Vic

Alguer Rovira. Santa Eulàlia de R.

Àngel Fochs López. Roda de Ter

Aroa Gómez González. Manlleu

Bruna Vidal. Manlleu

Cesc, Gil i Quim Serrasolsas. Sant Pere

Clàudia P. Vic

Derick i Aidan Madrid Cecilia. Manlleu

Esther i Mireia Rísquez Arroyo. Vic

Eulàlia Solà Montanyà. Torelló

Iria Solera Villanueva. Torelló

Jana, Alba i Núria Soler Aragay. Taradell

Jana Santaella Rico. Torelló

Lena Gabrysiak Rafael. Sant Hipòlit

Marc Mayenco Sánchez. Sant Vicenç

Maria Nofuentes. Roda de Ter

Martí, Eloi i Martina Padrós. St. Hipòlit

Martí i Joana Sunyer Alcalá. Vila-seca

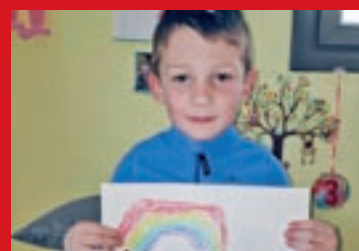
Martina Vila. Vic

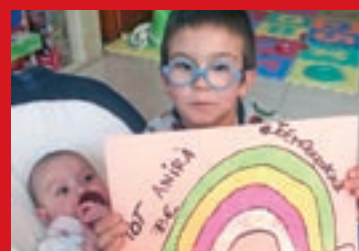
Núria i Laia Serra. Tavèrnoles

Núria Torrents Carrasco. Roda

Oriol Badia Sors. Santa Maria d'Oló

Oriol i Arlet Vidal de la Fuente. Tona

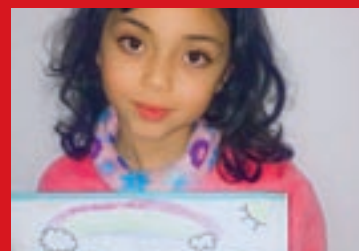
Júlia i Pol Feixas. Taradell

Roger Garcia Prats. Vic

Roger i Emma Sánchez Costa. St. Julià

Salma Boukhnoz. Vic

Saray Fernández. Tona

(Pàgines 2 a 14, editorial i a les seccions d'Economia i Esports)

► Els empresaris veuen bé tancar els centres de producció però acusen el govern d'improvisar

► A Osona ja hi ha hagut 26 morts per causes relacionades amb el coronavirus

► Al Ripollès han donat positiu 40 persones. La meitat estan ingressades a l'hospital

► Metges Sense Fronteres intervén a la residència de les Josefines de Vic per aturar un brot

► Un metge jubilat i un infermer en excedència expliquen com s'han ofert per ajudar en la crisi

Les organitzacions empresarials d'Osona i el Ripollès –Cambra de Comerç, UiER i Consell Empresarial d'Osona– veuen amb bons ulls el tancament de

dues setmanes de les empreses que no fan feines essencials i consideren que, en aquest sentit, es va tard. Ara bé, també reclamen més mesures de

suport perquè les empreses puguin sobreviure a aquesta crisi. Mentrestant, continuen augmentant els casos de coronavirus a Osona i el Ripollès.

Les organitzacions empresarials veuen bé el tancament per salut però denuncien “improvisació”

Expliquen que cal un parèntesi per a tothom però també ajuts per a la liquiditat de les petites empreses

Vic/Ripoll

Dolors Altarriba

El president del govern espanyol, Pedro Sánchez, va anunciar divendres que per evitar l'expansió del coronavirus caldria un tancament de totes les empreses que no fan serveis essencials. Això serà a partir d'aquest dilluns i fins al 9 d'abril. L'ordre inclou noves mesures per endurir el confinament i frenar l'expansió del coronavirus. A partir de dilluns i durant dues setmanes, els treballadors d'activitats no considerades essencials s'hauran de quedar a casa. Pel president de la delegació de la Cambra a Osona, Pere Antentas, i el de la UiER, Eudald Castells, així com per Lurdes Baulenas, presidenta del Consell Empresarial d'Osona, aquesta mesura és positiva perquè el primer que s'ha de tenir en compte “és la salut, tot i que arriba tard”. Ara bé, consideren que tot plegat es fa amb improvisació i que calen altres accions per evitar sobretot el “postcoronavirus” i perquè hi ha moltes petites empreses i “sobretot autònoms” que no tenen “manera de subsistir i necessiten liquiditat” (vegeu pàgina 16).

En aquest sentit, Antentas creu que cal permetre que “es facin els ERTO i que es puguin presentar quan els ingressos hagin baixat del 30% o el 40% i no al 75% actual”. Ara les baixades d'ingressos a les empreses ja són d'entre el 25% i el 30%.

Feines essencials aprovades pel govern el 14 de març

- ▶ Transport sanitari i assistència sanitària, pública o privada; els de les forces i cossos de seguretat, els de protecció civil i salvament i els d'extinció d'incendis.
- ▶ Transport de personal de manteniment o tècnics de reparació d'instal·lacions o equipaments sanitaris.
- ▶ Distribució de medicaments i material sanitari.
- ▶ Distribució d'aliments.
- ▶ Les forces armades.
- ▶ Auxili en carretera i serveis de conservació i manteniment de carreteres.
- ▶ Recollida de residus sòlids urbans.
- ▶ Transport de materials fundents i de combustibles.
- ▶ Els destinats a la producció, comercialització, transformació i distribució de productes agrícoles, ramaders i pesquers, i les seves entrades; a la producció, distribució lloguer i reparació d'equips i maquinària per a l'agricultura, la pesca, la ramaderia, i la seva indústria associada, i el transport i tractament de residus i subproductes agrícoles, ramaders i pesquers, i de la indústria alimentària.
- ▶ Els destinats al transport de mercaderies peribles, entenent com a tals les recollides en l'annex 3 de l'Acord Internacional sobre el transport de mercaderies peribles (ATP), així com les fruites i verdures fresques, en vehicles que satisfacin les definicions i normes expressades en l'annex 1 de l'ATP. En tot cas, la mercaderia perible haurà de suposar almenys la meitat de la capacitat de càrrega útil del vehicle o ocupar la meitat del volum de càrrega útil del vehicle.
- ▶ Fabricació i distribució de productes de neteja i higiene.
- ▶ Societat Estatal Correus i Telègrafs, SA.
- ▶ Funeràries.
- ▶ Empreses de seguretat privada per a la prestació de serveis de transport de seguretat, de resposta davant alarmes, de ronda o vigilància discontinua, en garantia dels serveis essencials i el proveïment a la població.
- ▶ Altres vehicles que, no estan inclosos entre els anteriors, els agents encarregats de control i disciplina del trànsit considerin, en cada cas concret, que contribueixen a garantir el subministrament de béns o la prestació de serveis essencials per a la població.

El nou decret de diumenge hi afegeix algunes feines essencials més

Vic/Ripoll En aquest quadre hi ha llistades les activitats que segons el primer decret de l'estat d'alarma aprovat pel govern es poden continuar fent. En el que s'ha aprovat aquest diumenge s'hi afegeixen feines com les de les gestories, advocats i notaris, la banca, els mitjans de comunicació, les treballadores de la llar i cuidadores, les empreses de telecomunicacions, la indústria electrointensiva, siderúrgica i minera, la indústria aeroespacial, les fabricants de bateries de plom i material sanitari, el sector judicial, el de la neteja i tots els serveis per atendre les víctimes de violència masclista. Qui faci teletreball ho continuarà fent i no es podrà afegir a la mesura de la setmana retribuïda retornable.

L'opció del govern és que durant “el que seran vuit dies feiners”, segons el president del govern, els treballa-

dors continuïn cobrant en el que és un “permís retribuït recuperable”. El sou el pagarà l'empresa i els treballadors

retornaran les hores fins al desembre. La voluntat ha de ser, per Castells, la “de compartir socialment la situació.

A Osona la xifra d'afectats és de 402 i al Ripollès, 40

Vic/Ripoll

EL 9 NOU

Des de l'inici de la pandèmia fins ara, s'han confirmat 402 casos d'infecció per coronavirus a Osona i 40 al Ripollès. En el cas d'Osona, el 29% dels afectats són professionals sanitaris. El nombre de víctimes mortals per causes relacionades amb el coronavirus s'eleva ja a 26 persones, 8 més que dijous passat. No n'hi ha cap al Ripollès. Al Consorci Hospitalari de Vic hi ha ingressades en aquests moments 165 persones amb confirmació de Covid-19. D'aquestes, 17 estan hospitalitzades a l'Hospital de Sant Jaume de Manlleu i la resta a l'Hospital Universitari de Vic. Hi ha un total de 18 persones ingressades a l'UCI. En el cas del Ripollès hi ha 22 persones ingressades que han donat positiu de coronavirus i 4 més han estat traslladades a altres centres.

En el conjunt de Catalunya, la xifra de morts ja és de 1.410 i la d'afectats pel coronavirus, 16.157. Un total de 1.512 persones estan greus i el nombre de professionals sanitaris afectats és de 2.600. A tot l'Estat, hi ha hagut 6.528 morts i la xifra de contagis s'apropa als 79.000. Dissabte hi va haver un rècord de morts: 838 en només un dia. La part positiva és que l'augment del nombre de contagis es va reduint respecte als dies anteriors. Hi va haver un increment del 9% respecte al 13% de dissabte i el 15% de divendres.

S'ha de procurar que no tanqui cap empresa!”. Tots tres reclamen un “parèntesi” per a tothom igual.

Què passa amb els ERTO?

El nou decret diu que les empreses que ja apliquin un ERTO no han de complir la nova mesura ni tampoc les que ho tinguin autoritzat perquè se'ls ha obligat a tancar

Vic/Ripoll

D.A.

La mesura aprovada pel govern per als propers 15 dies no afecta les empreses

que ja apliquin un ERTO o que el tinguin autoritzat perquè se'ls ha obligat a cessar l'activitat, així com les que ja hagin optat per un sistema de distribució irregular de

la jornada a conseqüència de la Covid-19. Des de Pimec es considera que “es crea de nou inseguretat jurídica amb aquells ERTO presentats durant aquesta setmana en

què l'administració tenia cinc dies per aprovar-los o no”. En canvi des dels sindicats entenen que primer cal aplicar aquesta mesura i, en tot cas, després l'ERTO.

Fins aquest diumenge s'han registrat 67.166 ERTO a Catalunya, que afecten 518.235 treballadors. La província de Barcelona en té 48.262 i 405.873 afectats; a Girona el nombre d'expedients és de 7.625 i afecten 49.089 persones; a Lleida hi ha 3.845 expedients amb 21.837 afectats; a Tarragona, 5.734 i 34.599 afectats, i a les Terres de l'Ebre, 1.700 amb 6.873 afectats.

Residències amb l'ai al cor

Metges Sense Fronteres intervén a les Josefines de Vic per posar fre a l'expansió del virus després que més d'una desena de residents i tres professionals hagin donat positiu

Vic/Ripoll

V.P./G.F./V.B.

Personal de l'organització humanitària Metges Sense Fronteres va col·laborar la setmana passada a fer una intervenció de xoc a la residència de les Josefines de Vic després d'haver-se declarat un brot de coronavirus. Tot i que ni el Departament de Salut ni tampoc des de la residència han donat detalls del cas, EL 9 NOU ha pogut saber que hi va haver almenys 13 residents i 3 membres del personal assistencial que presentaven símptomes evidents d'estar afectats per coronavirus. La intervenció de Metges Sense Fronteres –una entitat amb experiència a treballar amb epidèmies a diversos països– en coordinació amb els professionals del CAP Vic Nord va permetre frenar l'expansió del virus entre la resta de persones de la residència privada situada a la plaça de la Divina Pastora. La mesura que es va aplicar va ser un aïllament total, fer proves a totes les persones –residents i tot el personal– i una desinfecció general a l'edifici. Els serveis de Benestar i Família de l'Ajuntament de Vic també es van posar a disposició per si era necessària la seva intervenció.

El cas de les Josefines de Vic és el més greu que hi ha hagut, però la resta de residències d'Osona i el Ripollès, tot i haver tancat portes des de fa uns dies a visites de fora, estan amb l'ai al cor cada cop que algun resident presenta símptomes. A Centelles, divendres, l'Ajuntament va comunicar

La intervenció de Metges Sense Fronteres ha permès frenar el brot a la residència de la plaça Divina Pastora de Vic

A la Residència Sant Gabriel de Centelles també s'ha confirmat un positiu

que a la Residència Sant Gabriel –de titularitat municipal– s'hi havia confirmat un positiu per Covid-19. La persona afectada va començar a presentar símptomes compatibles amb la malaltia el dijous 19 de març, set dies després que el centre, aplicant els protocols de prevenció establerts des de la Conselleria de Treball, Afers Socials i Família, tanqués les portes i restringís l'entrada només al personal sanitari i d'assistència als residents. Des de la primera sospita, la

persona va quedar aïllada en una habitació al marge de la resta de persones que viuen en l'equipament per així minimitzar la possibilitat de contagi. Un cop dimecres es va poder confirmar el positiu, el que es va fer va ser comunicar la situació a les famílies. “És un punt delicat, ja que hi ha un dels col·lectius més vulnerables davant la situació que vivim. Vull remarcar que la residència està ben coberta sanitàriament, hi ha molt bons professionals que vetllen pels residents i en aquest moment tenim cobertes les necessitats de material per fer-hi front”, comentava l'alcalde, Josep Paré. En aquest sentit, el màxim representant municipal sí que demanava “més celeritat a l'hora de poder fer testos als residents”.

El Casal Oller dels Hostalets ha encarregat les proves a un laboratori privat

En aquest sentit hi pot jugar un paper clau el fet que la Residència Sant Gabriel així com altres equipaments assistencials de l'ABS Osona Sud estan inclosos en l'estudi clínic Covid-19, liderat pels doctors Oriol Mitjà i Bonaventura Clotet. Això ha de permetre d'una banda disposar de testos ràpids PCR per detectar nous positius, i de l'altra poder aplicar als contactes propers de la persona infectada –en aquest cas, la resta de residents– hidroxicloquina, un antiviral que

ja es comercialitza en tractaments d'altres malalties infeccioses o autoimmunes i que podria ser efectiu per reduir l'elevada capacitat de contagi del SARS-CoV-2 i mitigar els efectes de la Covid-19. Tenint en compte que els primers símptomes de la persona infectada van ser fa poc més d'una setmana, i que el període d'incubació de la malaltia pot ser de 14 dies, a la Residència Sant Gabriel hauran d'estar molt atents a l'aparició de nous casos: “És un centre socioassistencial, per tant amb recursos i persones formades per fer aquesta funció”, conclou Paré.

Als Hostalets de Balenyà, malgrat que una de les primeres morts per coronavirus va ser una interna del Casal Oller, la residència no ha rebut cap ajuda pública per afrontar la situació. Des que es va declarar la pandèmia els seus responsables han dut a terme una campanya a partir de voluntaris i donacions per recollir material que els ha fet falta per atendre els residents. L'última donació ha arribat de la mà de la campanya duta a terme per Nani Roma per recollir ulleres de protecció entre els practicants de motociclisme.

Com que tampoc no han arribat els testos per detectar la malaltia, l'associació religiosa que és titular de la residència ha decidit encarregar-los a un laboratori privat per conèixer l'abast de la situació. Les proves s'han dut a terme aquest cap de setmana tant entre els residents, que porten 17 dies confinats a les seves habitacions, com entre el personal que hi treballa.

A Torelló, l'Ajuntament ha informat que a Cals Avis no s'ha confirmat cap positiu, tot i que hi ha residents aïllats de manera preventiva i un cas que ha presentat febre alta que no està relacionat amb la Covid-19.

PUBLICITAT Serveis

compromís

Saunier Duval

Red Ofisat Nord, l'únic Servei Tècnic Oficial per la seva caldera Saunier Duval a la comarca d'Osona.

Red Ofisat Nord

Carretera de Roda 6, Vic.

Servei Tècnic Oficial

93 886 00 40

www.mantenimiento.saunierduval.es

El món, confinat

Osonencs i ripollesos que viuen a l'estranger expliquen com es viu la crisi del coronavirus als respectius països

Diversos osonencs i ripollesos viuen la crisi sanitària pel coronavirus des d'altres països del món. Alguns perquè fa anys que hi treballen i hi tenen establertes les seves vides. A d'altres els ha enxampat en un moment en què hi eren de pas i intenten tornar. El grau de confinament a cada lloc varia en funció dels casos que s'han detectat i per això són més o menys flexibles. A través del mapa es mostren els efectes globals del coronavirus.

Roser Rovira Riera
Massachusetts
(Estats Units)

A Massachusetts, on viu la vigatana Roser Rovira, d'entrada es van detectar casos esporàdics de coronavirus, però el neguit anava en augment i la majoria d'escoles van tancar fa dues setmanes. Des de dilluns passat es demana a tothom que no surti de casa, s'ha ordenat aturar les activitats no essencials i els hospitals han anul·lat les visites ajornables. Tot i això, els supermercats "continuen plens de gent i les prestatgeries de paper de vàter, llegums enllaunats, aigua potable i pollastre, buides". El millor i el pitjor passa a través d'una pantalla: Rovira té contacte diari amb els seus pares, confinats a Vic, i setmanalment amb molts familiars i amics amb qui, en condicions normals, només s'enviarien missatges esporàdics. Celebra que la comunicació sigui fluida. El pitjor, la "preocupació perquè cap d'ells ni nosaltres ens posem malalts".

Miquel Lázaro i Ariadna Brenna
San Diego
(Califòrnia)

Instal·lats des de fa cinc anys als Estats Units, el país que a hores d'ara té més casos detectats de coronavirus, el vigatà Miquel Lázaro i la seva parella, Ariadna Brenna, asseguren que hi ha molta gent que encara no és conscient de la gravetat de la situació. Al sud de Califòrnia on viuen ells la densitat de població és més baixa que a d'altres zones del país com Nova York i "això dona una sensació de falsa seguretat que provoca que no tothom prengui mesures". Ara fa una setmana el governador de Califòrnia va demanar una quarantena, però aquesta no està regulada pels cossos de seguretat. Això va provocar que el cap de setmana passat s'haguessin de tancar parcs i platges perquè amb el bon temps es van omplir a vessar. Sabent bé què passa a Catalunya esperen conscienciar amics i coneguts.

Iris Palou
Córdoba
(Argentina)

La vigatana Iris Palou fa nou anys que viu a l'Argentina, on fa classes d'activitat física. "El confinament estricte va començar el 20 de març, tot i que el dia 13 ja es va cancel·lar l'escola i els primers esdeveniments de grans multituds", explica sobre els efectes del coronavirus. La principal preocupació al país llatinoamericà són els efectes sobre una economia "molt inestable. El govern ha ofert ajudes als monotributistes –els autònoms– com jo i això ha calmat els ànims de moment". Pel que fa a la malaltia, "la prioritat és que no es col·lapsi el sistema sanitari, ja que és una mica més precari que a Europa, i protegir els col·lectius més vulnerables, sobretot tenint en compte que a l'Argentina anem cap a l'hivern". A la zona on viu predomina la gent jove: "Prenem totes les precaucions per no propagar la malaltia i estem aplicant noves idees per distreure'ns, relacionar-nos o treballar des de casa".

Mita Blanch Vevey
(Suïssa)

La tonenca Mita Blanch viu a la població suïssa de Vevey des de fa poc més de set anys i treballa en una oficina de farmàcia. Els primers casos al país van aparèixer a finals de febrer. "Els casos anaven augmentant, i a Suïssa semblava que a ells mai els podia passar una cosa com a Itàlia o Espanya". El 15 de març, però, els infectats ja "triplicaven" els de Catalunya i el govern "va començar a advertir als suïssos que es possessin

les piles". Per ella, les mesures que prenen a la seva farmàcia encara són insuficients. "Fins la setmana passada treballàvem unes vuit persones en un espai petit. Ara s'ha reduït personal, però el que em fa més por és que ens contaminem entre nosaltres, les mateixes treballadores, perquè encara ara no portem mascaretes". Divendres les autoritats ja anunciaven 12.161 casos positius i 197 morts al país.

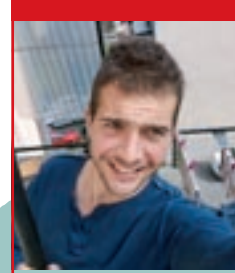
EL TEMA

Blai González
Dublín
(Irlanda)

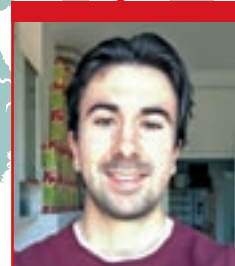
El vigatà Blai González viu la crisi del coronavirus des de Dublín. Fa un any i mig que hi treballa en xarxes socials i continguts digitals. Des de fa una setmana i mitja, explica, ho fa des de casa. Llavors ja havien tancat els pubs i els restaurants, comenta. Ara només tenen els supermercats oberts i els espais de menjar per emportar dels restaurants. Allà “han posat molt èmfasi en la distància social de dos metres” als supermercats i

al carrer. Fins aquest divendres no es va decretar el confinament total. Fins llavors, comenta, “si necessitaves fer esport o sortir a passejar ho podies fer”, conservant les distàncies i anant amb “màxim un acompanyant, que ha de viure amb tu”. Ara encara els ho permeten només en un radi de dos quilòmetres. Ell, comenta, ja fa dies que només va just a comprar si ho necessita i algun dia surt a córrer a la nit “quan no hi ha ningú”.

Adrià Rovira
Ljubljana
(Eslovènia)

Adrià Rovira, de Vic, ara mateix es troba a Ljubljana acabant la carrera de Geografia. I allà, també estan confinats. Assegura que “ens sentim desinformat” i que “només sortim per comprar menjar i llençar les escombraries”, a banda que algun cop “anem a córrer al parc que tenim sota a casa”. La majoria d'estona “la passem pensant en si tot això està fent conscienciar la gent de com estem tractant el món, però ens entristeix que la humanitat sigui tan estúpida i només reaccioni a hòsties”. Aprofita el temps avançant treballs de la universitat, fa música, llegeix i “intentem entendre que no fer res també pot estar bé”. La gent “fa força cas i els carrers estan gairebé buits les 24 hores”, a banda que “tothom respecta les distàncies de seguretat”. Els súpers, diu, “semblen tanatoris, ningú parla i hi ha una tensió a l'aire força imponent”.

Pau Sitjà
Bolonya
(Itàlia)

Pau Sitjà, de Manlleu, és professor de català a la Universitat de Bolonya. “Vetlo pel gust per la llengua i la literatura catalanes fora del domini lingüístic” i ara “quedar-me travat entre quatre parets sembla que em silencia”. Des de “la quarantena general” el 9 de març, les seves sortides es limiten a anar al supermercat. Des del terrat “es pot percebre que Bolonya malviu” i “cada dia hi ha més persones que traspassen i que perden gent propera”. El confinament havia de ser fins al 3 d'abril, però “no sabem quan acabarà i la imprecisió ens té reflexius i amoïnats”. Quan para la música que fan sonar els veïns, “el silenci és una treva, un brot de pau enmig de tanta brutalitat”, diu.

Bernat Pérez Pou
Riad
(Aràbia Saudita)

Veure món. És el que va empènyer el tonenc Bernat Pérez Pou a enrolar-se a un projecte del govern de l'Aràbia Saudita per millorar la qualitat de les classes d'educació física al país, una oportunitat que l'ha portat fins a Riad, on viu des del gener i on fins ara també treballava com a entrenador de futbol. El que ho ha canviat és l'arribada del coronavirus, ja que malgrat que a l'Aràbia Saudita de moment se n'han detectat poc més de 1.200

casos el govern ha pres mesures dràstiques. La més mediàtica, tancar la Meca als pelegrins, però també confinar tothom a casa de les 6 del matí a les 3 de la tarda i prohibir l'obertura de tots els comerços excepte supermercats, farmàcies i restaurants on recollir menjar per emportar. Pérez ho aprova per evitar mals majors, i també destaca que per iniciativa governamental als semàfors més concorreguts s'hi reparteixen gels desinfectants i mascaretes.

Rafael Barrachina
Phuket
(Tailàndia)

Rafael Barrachina, de Tona, viu des de fa anys entre la Xina i Tailàndia. Actualment està establert a l'illa de Phuket. Des de fa una setmana els nens han deixat d'anar a l'escola i es demana el confinament de tothom a casa seva entre les 5 de la tarda i les 7 del matí. “Potser el clima, estem gairebé tot el dia a uns 28 graus, i la humitat fan que no s'hagi expandit amb gran virulència”, malgrat estar molt a prop de l'epicentre d'on es va originar el virus, explica l'empresari osonenc. Els països del voltant –com Filipines, Malàisia o la Xina– han tancat fronteres i no es poden moure. “Abans que es declarés la situació d'alarma la gent ja anava amb mascaretes pel carrer. Aquí la gent fa molt cas”, assegura.

Atrapats a l'Índia i el Perú

Set joves de Vic, Manlleu i Santa Eugènia intenten tornar de l'Índia i el Perú, on els ha atrapat el confinament. Diuen que des de l'ambaixada espanyola no els fan cas

Goa (Índia)/Lima (Perú)

Guillem Rico

Havia de ser un viatge de motxillers per l'Índia de tres mesos, però la crisi del coronavirus ha enxampat sis joves osonencs a mig fer i ara es troben en una situació complicada. Ernest Boix, Marta Cortes, Helena López i Júlia Vendrell, de Manlleu; Robert Montaña, de Vic, i Pol Tornamira, de Santa Eugènia, van marxar el 10 de gener i van iniciar el recorregut pel nord del país. "Tot anava bé fins que va arribar el tema del coronavirus", comenta Montaña. "Semblava que aquí no havia d'afectar tant i fa una setmana que ha començat a mobilitzar" la gent, tot i que "ja anaven avisant". Comenten que "el govern espanyol ens va dir que havíem de tornar i de seguida que ho vam veure vam intentar comprar vols, però ja era massa tard", asseguren, i els en van cancel·lar dos. Ara són al sud del país, a Goa, en un poble "tranquil" a prop del mar on creien que estarien millor. Viuen tots sis en una espècie de càmping de bungalows de fusta que "és força econòmic i si ens hi hem d'estar un temps és una sort que tenim". A ells, de moment, els hi deixen estar, però saben d'altres catalans a qui han fet fora dels allotjaments. Per ells, "el principal problema és que no hi ha gaire menjar, els súper estan oberts però les prestatgeries estan buides" i al *hostel* "no ens ajuden gaire"; per tant, "ens hem de buscar la vida per sortir i aconseguir menjar i aigua". Els joves afegeixen que "molta gent ens diu que la policia pren represàlies amb pals de fusta a la gent

Júlia Vendrell, Ernest Boix, Helena López, Robert Montaña, Pol Tornamira i Marta Cortes, a l'Índia

Míriam Brotons, a la terrassa de l'habitatge on està confinada a Lima

que va pel carrer".

Els darrers dies parlen a diari amb l'ambaixada i el consolat i "ens donen allargues". Aquest dissabte, però, van poder parlar amb el còn-

sol espanyol de Mumbai, que els va dir que eren conscients de la situació dels turistes al sud de l'Índia i que a la zona on són "la situació és complicada i que està al punt

de mira de diversos països". El cònsol els va assegurar que "la repatriació és molt difícil" i que estan a l'espera d'altres països europeus que posin vols per "poder situ-

ar-hi espanyols". Un fet que esperen que sigui en els propers 10 dies.

Un altre cas similar és el de la vigatana Míriam Brotons, que és al Perú fent voluntariat des del gener sense bitllet de tornada. El confinament l'ha enxampat quan feia un canvi de lloc i ara és a Lima a casa d'un amic que va conèixer fa uns mesos, explica. L'aïllament el van decretar la setmana passada i a les 8 del vespre hi ha el toc de queda: "Si troben algú al carrer el detenen". La pandèmia allà per ara "està controlada", però diu que durant el dia en ser "una societat molt d'estar al carrer" costa respectar el confinament, ja que "en teoria només es pot sortir a com-

"Ens hem de buscar la vida per sortir i aconseguir menjar i aigua"

"Han de demanar un permís als militars per anar a treballar"

prar menjar i a la farmàcia" i només treballen "els sectors de primera necessitat", que han d'obtenir un permís per part dels militars per poder anar a treballar. Ella vol tornar si no suposa un risc per a ella i els familiars. No tenir bitllet de tornada ho dificulta, i tot i tenir una assegurança de viatge no cobreix tornar a casa per una pandèmia. Els vols que troba, explica Brotons, són "molt cars i llargs, d'unes 28 hores amb escales", un fet que suposa "més risc". Ara està pendent que l'ambaixada la respongui, ja que per ara "em va agafar les dades i res més".

A VIC, CLUB TENNIS VIC
TÍTOLS de NÀUTICA

PATRO D'ESBARJO
 PATRO DE N. BÁSICA
 PATRO DE IOT i LLICÈNCIA DE NAVEGACIÓ

Inici: 16 d'abril
 Examen: 19 de juny
 Classes: dijous de 20 a 21.45h

CLUB DEL NAVEGANT
 www.clubdelnavegant.com
 e-mail: escuela@clubdelnavegant.com
 Escola Nàutica **93 418 39 05**

Informació: Club TENNIS VIC
 Tel. **93 883 34 60**
 C. Olímpia, s/n - Raó: Consergeria

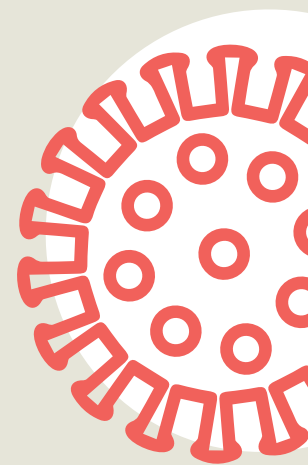
Crida a fer donacions de sang davant la baixada de les reserves

Vic/Sant Hipòlit de Voltregà Arnau Corominas, de Sant Hipòlit, és un dels donants de sang que van passar dijous per l'acapte que es feia al Centre Cívic Can Pau Raba de Vic. Ell ha fet donacions sis o set vegades, explicava, però aquesta era diferent. "Em van contactar per via telefònica" des del Banc de Sang per dir-li que els feia falta davant la davallada de reserves, explica. Com a mesura per evitar el contagi del coronavirus, ara es programen les cites, es fa posar una mascareta als donants, se'ls fan rentar les mans i apunten les dades amb un bolígraf d'un sol ús, explicava la infermera Cristina Garcia, i les lliteres, en aquest cas quatre, estaven més distanciades. Segons Corominas, "fa poc vam tenir un xoc dins del cercle familiar amb una persona amb una malaltia greu que va haver de passar per quiròfan". Això el va fer conscienciar encara més que cal donar sang. La crisi sanitària ha estat un altre motiu. A.M./M.C.

Mesures **urgents**
davant el coronavirus
SARS-CoV-2

Reimpulsem l'economia

1

Préstecs a través
d'entitats financeres
amb l'aval del 80%
d'ICF o Avalis

2

Suport als
autònoms

3

Moratòria en
els terminis
de presentació
i pagament
de tributs

Més informació a:
economia.gencat.cat

Generalitat
de Catalunya

7,5

Milions
de futurs

De l'alcaldia a l'hospital

L'alcalde de Santa Eugènia, Xevi Fernández, torna a treballar a l'UCI de l'Hospital Universitari de Vic després de la crida per la falta de professionals en la crisi sanitària

Xevi Fernández

L'equip d'infermeria de l'UCI, amb Fernández a la dreta, aquest dissabte

Santa Eugènia de Berga

Guillem Rico

“Sabia que venia el pic a causa del coronavirus i vaig pensar que hi havia d'aportar el meu granet de sorra”, explica l'infermer i alcalde de Santa Eugènia de Berga, Xevi Fernández. Així, va decidir respondre a la crida que es feia des del Departament de Salut de la falta de sanitaris i des de dimecres s'ha reincorporat com a infermer a la Unitat de Cures Intensives (UCI) de l'Hospital Universitari de Vic. Ell havia deixat de treballar-hi a l'agost després de veure que era difícil de compaginar la feina amb l'alcaldia i les classes com a professor de la UVic, on imparteix 12 crèdits, unes deu hores setmanals. Així, va decidir que per compatibilització horària deixava l'hospital.

“Davant la situació hi havia d'aportar el meu granet de sorra”

Arran de la crisi sanitària, es va posar en contacte amb l'hospital i l'endemà ja hi podia tornar. Ara, set mesos després, explica, “sembla que el temps no hagi passat” i ha estat com “tornar a la meua zona de confort”, ja que hi havia treballat del 2006 al 2016 i després d'una estada a Suècia s'hi va reincorporar el 2018. Fernández coneix els companys i companyes i s'hi troba còmode, però “la situació a l'UCI és diferent”, assegura, i “l'ambient és més tens” perquè hi ha “un estrès psicològic de contagiar-se” amb la Covid-19, i traslladar el contagi a les famílies, a

banda que hi ha molta més càrrega de feina.

Els protocols han canviat per extreure les mesures per evitar el contagi. Per accedir en un box on hi ha algun pacient aïllat per coronavirus, explica, s'han de posar molts més EPI, equips de protecció individual. Abans, se solien col·locar “bates com de paper una mica impermeable, una mascareta, guants i ulleres”. Aquests dies, es posen “bates impermeables, una altra de paper al damunt, un davantal de plàstic, una gorra, dues mascaretes, unes polaines i dos guants”, relata. Tenen tot un protocol per posar-se tot l'equip i un altre per treure-se'l, comenta. Per això, a les dependències els han col·locat uns miralls “per veure'ns, per mirar que agafem la mascareta que toca o treure una bata sense tocar la de sota”, tot per seguretat.

“Jo vinc fresc, els que hi porten 15 dies comencen a estar cansats”

Fernández assegura que tot i que “no disposem de tots els mitjans, tenim mitjans”, i apunta, però, que anar tan equipat fa que “algunes dinàmiques hagin canviat”. Per exemple, portar doble guant i ulleres “dificulta moltes tècniques que has de fer o la relació amb el malalt. També cal anar amb cura de no tocar-te la mascareta o parts que no estan ben protegides”, explica. Això afegeix pressió als professionals sanitaris. L'alcalde explica que ha arribat una partida de “material més adequat” per a l'UCI, ja que “fins ara les bates no cobrien del tot, eren

fins als genolls i hi havia més zones desprotegides. Ara disposen de granotes que ho tapen tot, el cap, el coll i fins al canell. Aquests dies, diu, a l'UCI de l'hospital de Vic “la gran majoria” de pacients hi són per la Covid-19.

L'alcalde de Santa Eugènia no és l'únic que ha respost a la crida de la falta de sanitaris al centre hospitalari. “És important que pugui reincorporar-se al màxim de gent possible”, perquè “si no es dona l'abast s'hauran d'augmentar el nombre d'hores del personal. Abans hi havia tres torns, un de matí, un de tarda i un a la nit, i ara n'hi ha dos de 12 hores, de 8 del matí a 8 del vespre i un altre de 8 del vespre a 8 del matí. Fernández fa un torn d'un dia de 12 hores i dos dies de festa, que pot dedicar a l'alcaldia. També explica que al centre s'ha suspès cirurgia programada i que personal d'altres unitats s'ha redistribuït on són més necessaris. “Falten i faltaran mans i necessitem estar tots a ple rendiment, perquè anar més cansats i esgotats pot suposar més riscos”.

“Jo vinc fresc, amb les piles carregades”, apunta, però és conscient que “tinc companys que hi porten 15 dies” amb l'augment de pacients a causa del coronavirus i “comencen a estar cansats”. A l'UCI, on habitualment ja s'hi tracten malalts greus, estan acostumats a haver de córrer, però ara hi ha una sobrecàrrega de feina”.

Pel que fa a les tasques a l'Ajuntament, les alterna tot i que “tenim una bona feina a adaptar-nos als nous decrets”. Segons Fernández, dies abans de l'estat d'alarma ja tenien el terreny una mica preparat i ara estan coordinats. Això li permet ara compaginar les tasques. En una situació greu com aquesta tenia clar que hi havia de posar el seu granet de sorra.

Tornar de la jubilació

Tomàs Morelló s'ha reincorporat al CAP de Sant Quirze per la demanda de metges

Sant Quirze de Besora

G.R.

Ja feia dies que s'ho plantejava i quan la consellera de Salut, Alba Vergés, va fer la crida, no ho va dubtar. El doctor Tomàs Morelló, que s'havia jubilat fa uns mesos després de 40 anys al CAP de Sant Quirze, com publicava EL 9 NOU en una entrevista, hi torna a treballar des de la setmana passada davant la falta de professionals sanitaris a causa de la crisi del coronavirus. Des del

departament els van dir que es posessin en contacte amb l'últim lloc on havien treballat i així ho va fer. D'entrada, però, semblava que l'havien d'enviar a Manlleu, però la manca de metges per diferents motius al Bisaura va fer que tornés al lloc on se sent més còmode i on “conec els veïns”. Morelló va demanar que fos preferentment a la comarca d'Osona per poder-se combinar la cura de la filla de 9 anys amb els horaris de la seva dona, que treballa als serveis socials.

Morelló a la consulta de Sant Quirze, aquest divendres

Des de dimecres fa consultes a Sant Quirze, però com que té una edat considerada de risc fa “fonamentalment visites telefòniques” entre

les 3 de la tarda i les 8 del vespre i de visites presencials en fa “les mínimes”. Els pacients amb problemes respiratoris i simptomatologia com

la que dona el coronavirus els atenen altres professionals, comenta Morelló, que explica que a l'ABS del Bisaura, com a tots els centres, tenen una sala específica aïllada que es va desinfectant per atendre els possibles pacients amb Covid-19. Tots, ell també, treballen amb totes les proteccions pertinents, com mascaretes i guants.

Si Sant Quirze “recupera personal”, diu, potser anirà a un altre centre. De moment, als jubilats els han recontractat fins al 30 d'abril, però és conscient que es pot allargar. El metge ha tornat de la jubilació “seguint el codi deontològic professional i el compromís social” que ha seguit sempre. En aquesta situació “és el que havia de fer”.

#AMB LES FAMÍLIES

Ara més que mai, donem suport a les famílies amb la implementació de mesures com la **moratòria del pagament de la hipoteca¹** i la **condonació del pagament del lloguer.²**

A més, tots els clients podran continuar fent les operacions amb tota la comoditat des de **CaixaBankNow**.

A CaixaBank continuarem estant al costat dels nostres clients i de tota la societat.

#AMBTUARAMÉSQUEMAI

1. La moratòria de les quotes de la hipoteca sobre l'habitatge habitual és una mesura legal que recull el Reial decret llei 8/2020, de 17 de març, de mesures urgents extraordinàries per fer front a l'impacte econòmic i social de la Covid-19, aplicable a clients de CaixaBank que hagin tingut una reducció dels ingressos o que hagin quedat en situació d'atur i que compleixin tots els requisits que estableix la norma. CaixaBank, SA, amb domicili social al carrer del Pintor Sorolla, 2-4, 46002 València, amb el NIF A08663619, inscrit en el Registre Mercantil de València, tom 10370, foli 1, full V-178351, i inscrit en el Registre Administratiu Especial del Banc d'Espanya amb el número 2100.

2. Per a llogaters que s'hagin quedat sense feina o estiguin afectats per expedients de regulació d'ocupació, i també per a autònoms l'activitat dels quals hagi cessat o s'hagi disminuït en més d'un 40 % com a conseqüència de l'estat d'alarma, i en cas que la propietat de l'immoble sigui de les societats BuildingCenter, SA, CaixaBank, SA o Credífimo, SA. NRI: 3361-2020/09681

Diàlegs d'un temps

Ester Busquets (2)

“El sistema sanitari sempre ha de decidir com gestiona recursos que són escassos”

Infermera i filòsofa. Professora d'ètica a la Facultat de Ciències de la Salut i el Benestar de la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. Coordinadora de la Càtedra de Bioètica Fundació Grífols UVic-UCC. Autora del llibre *Ètica del cuidado en ciencias de la salud* i membre de la junta directiva de l'ONG Agermanament Sense Fronteres.

Vic

Jordi Vilarrodà

El nostre sistema de salut i els nostres professionals, a banda de recursos materials, estaven preparats també per resoldre les qüestions ètiques que planteja la situació actual?

Jo diria que ningú estava preparat per aquesta situació, i els professionals sanitaris s'han trobat, gairebé d'un dia per l'altre, en l'epicentre d'una crisi sense precedents. En l'àmbit sanitari les decisions ètiques sempre són molt complexes i delicades perquè tenen a veure amb la salut i la vida de les persones. Imaginin-se com s'han de sentir aquests dies els professionals quan constantment, sense temps per pensar i amb un gran esgotament físic i psíquic, han de prendre decisions tan difícils. I moltes d'aquestes decisions ètiques, encertades o no, tenen el seu origen en la manca de recursos.

Aquests dies es plantegen dilemes dels quals tots som conscients i n'estem parlant. Això vol dir que en cas de saturació hospitalària, per exemple, el personal sanitari es podria trobar davant de la disjuntiva d'haver de prioritzar l'atenció a un o altre malalt en funció de les seves possibilitats de supervivència?

Sí, això podria passar. De tota manera, perquè la gent no s'espanti més del compte, el sistema sanitari, amb coronavirus o sense, sempre ha de decidir com gestiona recursos que són escassos. Si el sistema ho dona tot a tothom s'ensorraria, perquè les necessitats de la població són il·limitades. Però tot i les limitacions si no es mima la sanitat (com l'educació) i no s'hi destinen els recursos que s'hi haurien de destinar llavors això –mai tan ben dit– passa factura. I aquests dies davant una situació excepcional es fa més evident el desmantellament que ha sofert la sanitat. Divendres passat Alemanya tenia 43.646 diagnosticats de Covid-19 i 262 persones mortes. Espanya, amb 57.786 diagnosticats, acumulava ja 4.365 morts. Comparant les xifres no cal dir gaire res més.

El criteri de la gravetat, que sovint pot anar associada a l'edat avançada, és correcte des d'un punt de vista ètic? Ja imagino que en un cas com aquest és difícil aplicar el terme *correcte*...

Certament és difícil saber què és el més correcte en una situació tan excepcional com aquesta. Les recomanacions ètiques per l'ingrés de pacients en UCI prioritzen la màxima supervivència a l'alta hospitalària, el nombre d'anys de vida salvats i la possibilitat de viure les diferents etapes de la vida. Però també insisteixen a recordar als professionals que en el cas de les persones grans l'edat no pot ser l'únic criteri a tenir en compte en l'assignació.

Com es prenen aquest tipus de decisions, en una situació de crisi com la que vivim? No hi ha temps de reunir comitès ètics.

Es prenen decisions a peu de llit, contra rellotge, amb cansament i estrès psicològic. És difícil que els comitès d'ètica hospitalaris puguin dedicar temps a la reflexió, perquè ara tots els membres dels comitès han d'estar actius per atendre la població. Tot i així, els professionals disposen de protocols d'actuació clínica i recomanacions ètiques que els guien a l'hora de prendre decisions. Aquests dies han aparegut diferents documents de suport a la presa de decisions ètiques.

Hem associat aquesta malaltia a la gent d'edat avançada, o a la gent que té patologies prèvies, com si això ens situés als altres fora de l'abast del virus. Potser no ho hem enfocat bé, i aquí incloc també els mitjans de comunicació...

És cert que des del principi s'ha incidit més en el fet que els col·lectius més vulnerables són les persones majors de 65 anys o amb malalties cròniques associades, i això continua essent així. Però ara també hem vist que afecta persones joves i sanes, encara que amb molta menys incidència. Diria que en aquests moments la gent, des dels més joves fins als més grans, saben que els riscos de la Covid-19 ens poden afectar a tots.

Parlant de gent d'edat avançada, l'expansió del virus a les residències geriàtriques creu que també posa en qüestió un model en què hem delegat en aquestes institucions la cura de la gent gran?

No per mala voluntat dels familiars, sinó perquè el nostre model de funcionament fa impossible tenir aquesta cura en l'àmbit familiar.

Vivim en una societat que políticament menysprea la cura dels altres: no ens permet cuidar ni els fills, ni els avis, ni els amics, ni els veïns. Només cal veure les dificultats que tenim socialment per conciliar la vida laboral amb la familiar. I lligat amb això també sabem que la gent gran viu molts més anys, però sovint amb processos d'alta dependència que fan difícil poder atendre com cal aquestes persones en l'entorn familiar. Moltes vegades veiem les residències com a llocs d'abandonament de les persones grans, i aquests dies constatem el contrari. S'extremen les mesures de confinament per protegir els més fràgils, o bé les famílies on els avis cuidaven dels nets ara s'adonen que a qui cal cuidar són precisament als avis.

Alguns responsables polítics (no aquí, però sí a la Gran Bretanya i als Estats Units, per exemple) posaven en un plat de la balança els arguments relacionats amb la salut i el càlcul de pèrdua de vides i a l'altre, el manteniment d'una mínima activitat econòmica per evitar –diuen– el mal major d'una ruïna generalitzada. També aquest és un dilema ètic, o creu que, senzillament, amaga un càlcul econòmic?

En ètica sempre diem que s'han d'evitar els dilemes i intentar resoldre problemes. El dilema sempre t'obliga a triar entre dos valors en conflicte. En canvi, el problema es nega a triar entre dos extrems i intenta buscar solucions intermèdies que lesionin el mínim els dos valors en conflicte. En aquest cas el dilema està a prioritzar la vida o una economia que dona qualitat de vida. Els polítics, amb les seves decisions, volen salvar les dues coses: la salut i l'economia, i alguns s'inclinen més per l'economia i a d'altres els preocupa més la salut.

De quina forma creu que s'ha de donar suport

als professionals de la salut que es troben ara a primera línia i que, òbviament, en patiran no només l'estrès, sinó potser els dubtes per no haver pogut atendre prou bé els pacients?

Els professionals de la salut estan acostumats a treballar, no només ara, en situacions clíniques molt dures i en unes condicions laborals generalment complicades. I això tot i que els fa patir també els fa més forts. Quan els professionals després d'una jornada esgotadora tornen a casa preocupats perquè no han pogut atendre les persones com haurien volgut s'hauran de dir que, en circumstàncies tan adverses, han fet tot el que han pogut. I la ciutadania ho sap i ho reconeix. Per això cada dia a les 8 del vespre la gent surt al carrer per aplaudir el seu esforç titànic, imprescindible per poder sortir d'aquest malson. Està bé que els professionals es preocupin i pateixin per no haver pogut atendre de la millor manera possible a tothom, perquè això demostra la seva humanitat, però els qui haurien d'estar veritablement preocupats són els qui han abusat de les retallades.

Parlem també de com n'hem de sortir, d'aquesta crisi, i de quins canvis pot portar a la nostra societat. Canvis en positiu o en negatiu, és clar. Té sentit que ens comencem a fer aquesta pregunta, i en tot cas, com li agradaria que això ens transformés?

Es fa difícil de preveure quins canvis comportarà aquesta crisi tant a nivell individual com col·lectiu, perquè ens falta perspectiva. El que sí que es pot avançar és que el coronavirus no serà un episodi circumstancial sinó una experiència històrica. Per això ja hi ha moltes veus que anuncien que aquest món s'ha acabat i en comença un altre. Si el que ve serà millor o no ja no ho sé, però en aquest sentit no em faig massa il·lusions. Les persones, quan les coses tornen a anar bé, són molt oblidadisses. Tot i això ja estem vivint canvis molt impor-

tants especialment en les relacions entre persones, el poder i el control de l'Estat, la consciència de vulnerabilitat. A mi m'agradaria que de la mateixa manera que ara som conscients que el coronavirus ens fa responsables de la vida de l'altre, quan hi hagi *altres virus* després d'aquest com el de la pobresa, el patiment, la solitud... continuem sentint-nos igualment responsables dels altres.

En moments com aquest, una creença religiosa pot sostenir les persones? Podem veure un retorn cap a aquests valors?

Cal distingir entre la fe i les creences. La fe és la confiança en algú o alguna cosa, i diria que la fe, que pot anar més enllà de la religió, és imprescindible per viure una vida amb plenitud i sentit. Les creences, en canvi, són la forma d'expressar la fe, i aquí hi ha maneres molt diferents de viure la mateixa fe. Aquests dies el que sembla créixer és la fe, la confiança, en el poder salvífic de la ciència i la tecnologia mèdica. Tot i que aquesta no sempre salva. En un context exterior tan advers com el que estem vivint qui més bé resisteix és el qui està equipat amb una fe religiosa o té interioritzats els principals valors humans. Quan les coses a fora van tan mal dades el que compta, com diria Imma Monsó, és tenir un interior de luxe. I aquesta crisi pot ser una oportunitat per conèixer millor com som i transformar-nos també interiorment.

Però d'altra banda, això ens pot fer més tolerants amb l'autoritarisme, ens pot conduir a acceptar les situacions de pèrdua de drets perquè això serveix per combatre la pandèmia?

Aquesta és una qüestió d'enorme transcendència. L'estat d'alarma no deixa de ser una manifestació de força del poder, el qual davant una situació excepcional instaura un conjunt de normes provisionals que ningú pot discutir. És a dir la llei permet a l'Estat estar fora de la llei. La gent accepta en aquests moments que per protegir el dret a la salut es vulnerin altres drets fonamentals com la llibertat de moviments. El problema està que ens acostumem a la vulneració de drets per part de l'Estat

quan no hi ha situacions excepcionals. I això és fàcil perquè la història mostra que la gent prefeix la seguretat abans que la llibertat. A la Xina van combatre l'epidèmia sobretot amb la vigilància digital. Allà l'Estat sap en tot moment on són les persones, amb qui estan, què fan, què pensen, què compren, tot aquest control que vulnera la vida privada de les persones ha servit també per contenir el coronavirus. És vàlida aquesta fórmula?

Hi haurà un abans i un després en la forma d'entendre la salut comunitària, amb l'aparició del coronavirus i mentre aquest no tingui vacuna? Haurem entès que cada un de nosaltres és determinant per a la salut del conjunt?

És cert que aquesta pandèmia, que es podria tornar a repetir novament amb un altre patògen, canvia totalment els esquemes d'intervenció de la salut comunitària, independentment del descobriment d'una vacuna pel SARS-CoV-2. El món és un món globalitzat en tots els sentits i això obligarà a buscar noves respostes a nous problemes de salut. Aquest esdeveniment històric també ajudarà la ciutadania a prendre consciència que la salut de la població és una responsabilitat compartida.

Ens consta que vostè coneix bé un país africà, el Camerun, sobre el qual va escriure un llibre. Podria ser greu l'arribada de l'epidèmia en llocs on, en general, el sistema de salut és més feble?

No sabria dir ara mateix quines conseqüències tindrà el coronavirus a l'Àfrica subsahariana ni al Camerun en concret. Caldrà veure quin comportament té la Covid-19 en uns territoris més càlids i amb mesures de prevenció més precàries. Si es propaga amb la mateixa virulència que a la Xina, Itàlia, Espanya o els Estats Units la situació serà devastadora. Però cal tenir present que en general els africans, avesats a la precarietat, acostumen a ser més forts que nosaltres, i més adaptables a les dificultats. A Uganda diuen que "les agües cal·mades fan mariners poc destres". Ara ens tocarà, especialment als del nord, aprendre a ser més bons mariners.

A VIC, COMPRA DE PROXIMITAT DES DE CASA!

- > ETS UN COMERÇ DE PROXIMITAT O UN MARXANT DE PRODUCTE FRESC DE PROXIMITAT?
- > PERMETS FER ENCÀRRECS PER TELÈFON, WHATSAPP O CORREU ELECTRÒNIC?
- > LLIURES COMANDES A DOMICILI?
- > GARANTEIXES LA SEGURETAT DEL PERSONAL TREBALLADOR?
- > PERMETS FER PAGAMENT TELEMÀTIC O AMB TARGETA?
- > ESCRIU A COMERC@VIC.CAT I EN FAREM DIFUSIÓ

EVITA ELS DESPLAÇAMENTS I **COMPRA DES DE CASA.**

CONSULTA COMERÇOS I MARXANTS QUE LLIUREN A DOMICILI A WWW.VIC.CAT

#PAREMELCORONAVIRUS

SUMAT AL
ZERÓ

Ajuntament de Vic

Vic
Ajuntament i la
Mercat Humà

www.vic.cat

aj_vic

Les epidèmies a Vic, una llarga història

Xavier Tornafoch
Historiador

Totes les generacions de vigatans que es veuen afectades per l'actual pandèmia de la Covid-19 no havíem viscut mai una epidèmia d'aquestes característiques, ni tan sols tenim una memòria històrica o familiar d'algun fenomen similar, perquè la darrera pandèmia d'efectes catastròfics que va viure la nostra comarca, que va tenir com l'actual una incidència mundial, va ser la grip espanyola o "grip *influenza*", que es va produir entre el 1918 i el 1919. Fa d'això més d'un segle. Tanmateix, durant molts segles, l'amenaça d'una epidèmia devastadora va ser un horitzó real, i fins i tot probable, per a moltes generacions d'homes i dones, que hi van haver de fer front amb els mitjans de què disposaven en la seva època. L'historiador Isidre Moll estableix una periodificació de les onades epidèmiques que van afectar els Països Catalans des de l'edat mitjana fins als nostres dies, amb les seves corresponents incidències a Vic i a la resta de pobles de la comarca: el cicle de la pesta (entre els segles XIV i XVIII), el període del paludisme i la verola (durant tot el XVIII), les epidèmies de febre groga i còlera (segle XIX) i la grip espanyola del 1918. La primera d'aquestes pandèmies, a bastament estudiada pels historiadors, va ser la pesta negra, provocada pel bacteri *Yersinia pestis*, que va iniciar-se el 1348 i va tenir episodis fins a començaments del XVIII, i fins i tot al segle XIX, generant, com explica Moll, una por col·lectiva davant el perill de contagi i molts morts. En aquells temps, el confinament dels infectats, als quals s'aïllava durant quaranta dies, d'aquí ve la paraula *quarantena*, i les rogatives, és a dir les pregàries religioses, eren gairebé les úniques formes de fer-hi front.

La pesta negra a Vic (1348-1397)

Eduard Junyent en la seva obra *La ciutat de Vic i la seva història* hi dedica un apartat i assegura que "el 1348 fou l'any fatídic de l'aparició de la pesta negra que infestà tot Europa i que, en revingudes successives, deixà la població reduïda als dos terços". A Vic, l'epidèmia hi aparegué el mes d'agost d'aquell any i va causar 244 morts fins a finals d'any. L'any següent es produïren 281 defuncions i els rebrotos se succeïren fins al 1397. El descens de la població va fer que el rei Joan I concedís la llibertat d'establir-se a la capital d'Osona a tothom que volgués, per tal de pal·liar aquesta disminució demogràfica. Segons ens explica Junyent, el rei català va autoritzar a venir a Vic a qualsevol persona, fins i tot si aquesta arribava fugint d'algun compte pendent amb la justícia. El municipi, per la seva part, concedia als nouvinguts deu anys de perdó de tributs. Les conseqüències de la pesta foren catastròfiques no només per a Vic sinó per a tots els pobles de la comarca, perquè es despoblaren i els camps foren abandonats, amb la qual cosa a l'estricta problema de salut aviat s'hi afegí un greu contratemps alimentari. En una societat bàsicament agrària i autàrquica, és a dir amb intercanvis comercials limitats, les males collites o la impossibilitat de conrear els sembrats més propers a les zones habitades sovint significaven l'aparició de la fam. Junyent explica que la pesta va ocasionar "desordres derivats dels saqueigs de les cases on no quedà ningú i de les ocupacions il·legals dels béns dels difunts, dins els desgavells produïts per la defallença de les persones a les quals estava encomanada l'autoritat". Proliferaren, per tant, els robatoris i també el que en aquella època s'anomenava "les bandositats", això és la presència de grups de persones que es dedicaven a assaltar els pocs viatgers que s'atrevien a circular pels camins. Malgrat tot, el mateix Junyent diu que a finals del

L'Hospital de la Santa Creu de Vic l'any 1941

Durant molts segles, l'amenaça d'una epidèmia devastadora va ser un horitzó real, i fins i tot probable, per a moltes generacions d'homes i dones, que hi van haver de fer front amb els mitjans de què disposaven en la seva època

segle XIV, la "vitalitat ciutadana" reprengué el progrés amb la presència de gent vinguda de fora que va dinamitzar els oficis i l'activitat econòmica comarcal. Tanmateix, els episodis epidèmics de pesta s'anaren succeint a Osona fins al segle XVII, amb el seu corol·lari de defuncions, misèria i inseguretat.

De l'epidèmia de tifus del 1809 a les de còlera dels anys 1854 i 1885

L'historiador Maties Ramisa explica que durant la Guerra del Francès (1808-1814), arribà a Osona una epidèmia de febre tifoide que acompanyà els soldats napoleònics en retirada des de Tarragona i que va col·lapsar l'Hospital de la Santa Creu durant el 1809, produint-se moltes morts entre la població civil. Més de quatre-cents malalts hagueren de quedar-se a casa perquè no hi havia cap manera d'assistir-los. Segons Ramisa, aquella epidèmia va concloure amb 547 persones mortes.

Uns quants anys més tard, el 1812, per causa de la falta d'aliments, el nombre de defuncions es va tornar a incrementar, i perderen la vida per aquesta causa 284 persones. La febre tifoide és causada pel bacteri *Salmonella typhi*, que es transmet a partir de la ingesta d'aigua o d'aliments prèviament contaminats. Els brots de tifoide se succeïren a Osona en períodes de conflictes armats, com ara les guerres carlistes (1833-1840 i 1846-1849) o la Guerra Civil (1936-1939).

D'altra banda, les epidèmies de còlera, causades pel bacteri *Vibrio cholerae*, també tingueren incidència a Vic. El 1854, segons explica Josep Serra i Campdelacreu en la seva biografia del doctor Joaquim Salarich, aquesta epidèmia va provocar 370 decessos. Justament la intervenció del doctor Salarich, a manca d'un veritable sistema sanitari públic, va evitar que hi hagués més morts. De fet, segons explica Ramisa, Salarich era partidari que l'assistència sanitària havia de deixar de ser caritat i havia d'esdevenir un servei públic i defensava la creació d'un hospital comarcal que afavorís la formació d'un cos de metges capacitats per atendre les necessitats de tota la població, independentment de la seva situació econòmica. El còlera va rebrotar a la península el 1885, produint una gran mortalitat, calculada en 66.106 persones a tot l'Estat, i va afectar especialment algunes zones d'Andalusia o el País Valencià, que van veure disminuir la seva població de manera molt important. A alguns pobles de la comarca, inclòs Vic, es produïren morts, i aquest nou rebrot va tornar a trasbalsar la quotidianitat de la gent. Pel que fa a la verola i el paludisme, un dels cicles epidèmics que destaca Isidre Moll, a la comarca la primera va tenir incidència a finals del segle XIX, mentre que la malària, o paludisme, era endèmica en algunes poblacions d'Osona, com ara Perafita, Torelló, Manlleu, Gurb o Roda de Ter, segons explicava el *Diccionario geográfico-estadístico-histórico* de Pascual Madoz (1846-1850).

La grip espanyola de 1918

La grip espanyola o "grip *influenza*" fou una pandèmia que va causar la mort de més de cinquanta milions de persones a tot el món entre el 1918 i el 1919. De fet, va ser la gran darrera pandèmia contemporània. A Osona, els efectes de l'epidèmia es van deixar sentir durant la tardor del 1918, i sabem que es van tancar escoles i que els funerals es feien sense pràcticament assistència de gent. Un article de Joan Llimona a *La Veu de Catalunya* (2 de novembre de 1918) exposava el següent: "És un flagell duríssim, les víctimes són moltes per tot arreu del món i la depressió moral fortíssima; és un enemic invisible formidable que tot ho penetra, s'esmuny no se sap com, ni se sap com barrar-li el pas, tan contradictoris són els parers!".

Per la seva part, el diari *La Vanguardia* (23 d'octubre de 1918) difonia unes normes per prevenir els contagis, entre les quals destacava aquesta: "*Al observarse el primer caso, si quiera fuese sospechoso, debería procederse al examen bacteriológico de los esputos del atacado y, de ser un hecho la existencia de la enfermedad, proceder a su aislamiento, y a una rigurosa desinfección de todos los productos morbosos, especialmente los esputos*".

En aquells temps la inexistència de protocols sanitaris va fer que els pacients s'amunteguessin en espais reduïts i amb poca ventilació, tot i que es va popularitzar la mascareta de roba. A partir d'aquesta pandèmia, començaren a elaborar-se guies d'actuació i a activar-se serveis de vigilància epidemiològica, ja es va estendre per tot arreu, tal com el doctor Salarich defensà en el seu moment per a la seva ciutat, la consciència que calia una sanitat pública.

Durant l'estiu de l'any 1920, el virus de la "grip *influenza*" va desaparèixer, tal com havia arribat.

FRENEM EL VIRUS TINGUEM L'EDAT QUE TINGUEM

Perquè tenir menys de 50 anys no ens fa immunes.
Totes i tots podem posar en risc la salut. Però també podem
ser heroïnes i herois si evitem contagis per vèncer el
coronavirus. I només ho aconseguirem si treballem en equip.

#JoActuo #QuedatACasa

 Generalitat
de Catalunya

7,5 Milions
de futurs

Prendre-s'ho amb filosofia

Vestir-se, fer exercici en família, tallers de manualitats o no tenir por de dedicar una estona a avorrir-se, la rutina d'una família nombrosa d'Orís per estovar el confinament

Orís

Txell Vilamala

Es podrien deixar seduir per la temptació d'anar tot el dia en pijama o enterrar el despertador, però la família Pérez Mora, d'Orís, viu amb la màxima que cada dia valgui la pena i malgrat el confinament continuen mantenint-se molt actius. Els seus quatre fills –en Kevin (11 anys), l'Edu (7), la Sara (6) i la Mia (2)– fa dues setmanes que passen junts les 24 hores del dia i, tot i això, de moment no han declarat cap petita revolució domèstica a l'Anna (36) i l'Eduard (38). Les restriccions per frenar la propagació del coronavirus els han canviat la rutina, igual que a totes les famílies, però probablement els ha estat més fàcil adaptar-s'hi perquè de normal ja aposten per un ritme de vida *slow*. “Sempre hem procurat no empatxar els nostres fills d'activitats i responsabilitats”, explica Mora, “les extraescolars, per exemple, les fan al migdia i les tardes les reservem per estar junts. El món capitalista t'empeny a treballar, pensar poc i no ser present en com van evolucionant, però nosaltres hem optat per una vida una mica més tranquil·la”.

Ell és paleta autònom i fins divendres continuava treballant de les 8 del matí a 2/4 de 4 de la tarda, mentre que ella estudia Educació Social a la Universitat Oberta de Catalunya (UOC). Per sobreviure al confinament sense perdre la serenitat han *institucionalitzat* una nova rutina que consisteix a llevar la canalla a quarts de 9 i esmorzar i arreglar-se com si anessin a l'escola o la llar d'infants, ja que mantenir els hàbits “ens

La Mia, la Sara, l'Eduard Pérez, en Kevin, l'Edu i l'Anna Mora, a casa seva i amb el dibuix de l'arc de Sant Martí

ajuda a normalitzar una mica aquests dies tan rars”.

Matemàtiques, llengua, educació física... Les parets de les aules i els horaris estrictament lectius han desaparegut, però igualment a partir de les 10 del matí es posen a *pedalar* per no perdre el ritme: tallers artístics o la feina que els hagin encarregat els mestres, jugar a jocs de taula, sortir al pati quan la mare comença a preparar el dinar i, un cop havent menjat, gaudir d'una bona sessió de cine. “És veritat que són de pagament, però aquests dies s'agraeix infinit tenir Netflix i HBO”, admet Mora. Fins ara Pérez tornava de treballar pels volts de les 4 i llavors compartien una estona d'exercici en família seguint vídeos de YouTube o els tutorials que els envia el mestre de l'extraescolar de judo. A partir de quarts de 6, “fem el que ens ve de gust, encara que sigui avorrir-nos”.

La parella reconeix que disposar d'una casa amb espai exterior estava el confinament, així com passar moltes hores tant amb el pare com la mare o haver assimilat que una família nombrosa requereix tenir ben engrèixada la màquina del treball en equip: “Sempre diem que nosaltres no fem dutxes, sinó que passem pel túnel de rentat. Un va darrere de l'altre i en tres quarts d'hora estem tots nets i perfumats. Tenim nens molts petits, però tot i això són molt autònoms i cada dia s'encarreguen de preparar-se les motxilles abans de marxar. Hem muntat una bona cadena de distribució de tasques”.

Mora també destaca que ha constatat que la canalla torna a donar una lliçó als adults a l'hora d'adaptar-se a circumstàncies excepcionals, ja que “com a molt es lamenten que no podran anar de colònies o de vacances al càmping, però

entenen què està passant, no volen posar-se malalts i ni s'enrabien ni ploren”.

Ella mateixa admet, en canvi, que viu moments d'alts i baixos. Instants genuïns en família que es combinen amb la incertesa pel que fa a la feina del seu marit o les dificultats de continuar estudiant. “La UOC de normal és molt viable de seguir, però ara mateix el context i l'ambient a casa no són els idonis i la meua capacitat intel·lectual, tampoc”, explica Mora. Abans que arribés el coronavirus i el govern decretés l'estat d'alarma, cada dues o tres setmanes acostumava a sortir a sopar amb les amigues, una recepta de salut mental autoimposada. Ara no ho pot fer, igual que abraçar i petonejar els seus pares, de 75 i 76 anys, o els germans i nebots. La recomanació mentre tot plegat no canviï, “prendre-s'ho amb filosofia”.

La resta de dibuixos “Ens en sortirem”, a EL 9 NOU de divendres i a EL 9 TV

Vic/Ripoll/Moià EL 9 NOU publicarà en l'edició de divendres vinent la resta de fotografies de nens i nenes d'Osona, el Ripollès i el Moianès amb els dibuixos de l'arc de Sant Martí i el lema “Ens en sortirem”. El bisetmanari va fer la crida dissabte al vespre a través de les xarxes socials per rebre les imatges amb la intenció de confeccionar la portada d'aquest dilluns. L'àmplia resposta ha fet que no s'hi poguessin encabir totes. De cara a la propera edició es reobre la convocatòria i qui ho desitgi pot fer arribar les fotografies amb el dibuix a través del WhatsApp del mitjà de comunicació (646 079 023). Totes les imatges es publicaran a la pàgina web <el9nou.cat> els propers dies i també s'emetraran per EL 9 TV al llarg d'aquesta setmana.

ASHES podrà mantenir l'atenció a la gent gran a través de CaixaBank

Vic L'Associació per a la Sostenibilitat Humana, Ecològica i Social (ASHES) de Vic podrà mantenir la seva activitat gràcies a un ajut de 10.000 euros atorgat per CaixaBank. ASHES es dedica a l'atenció domiciliària i per telèfon de la gent gran més vulnerable. Cada mes, visiten 50 avis majors de 80 anys i també gestionen dos casals d'avis. Els seus ingressos provenen del servei de recollida de mobles que fan i la seva posterior venda a través de dues botigues que tenen a Vic. Tenen també un magatzem i una botiga de roba que es complementa amb un taller d'arranjament de roba, tot i que les darres activitats aquests dies estan aturades.

En aquests moments tan complicats, estem al seu costat.

Per preservar la salut i la seguretat de tots els familiars, no se celebraran ni vetlles ni cerimònies.

Poden accedir a l'obituari de la nostra web per consultar les defuncions i expressar el seu condol als familiars més propers.

Un cop s'aixequi el confinament i les circumstàncies ho permetin, deixarem les sales multiconfessionals de Vic i Roda de Ter a la seva disposició perquè puguin celebrar les cerimònies de comiat.

CUBERTA
SERVEIS FUNERARIS

Tel. 93 883 23 46
www.cubertaserveisfuneraris.com

Carme Pla i Parés

Vídua d' Andreu Roca Parés
Ha mort cristianament el dia 26, a l'edat de 90 anys.

A.C.S.

Els seus fills, Josep i Pilar, Lluís, Imma i Toni, Santi, Montserrat i Salvador, Jordi i Cati, M. Carme i Gabi, Elisabet i Gerard; nets, Eva, Jordi, Sílvia, Roger, Elisabet, Jordi i Mei Shu; germana, Concepció; germans polítics, nebots, cosins i tota la família, en participar-vos tan sentida pèrdua, us preguem que la recordeu en les vostres oracions. Se celebrarà l'ofici exequial més endavant, quan les circumstàncies ho permetin. Es comunicarà oportunament.

Domicili: c. Torre Cap del Pont.

Vic, març de 2020

EL 9 NOU

El president del govern espanyol, Pedro Sánchez, va decidir aquest dissabte donar una altra volta a la clau per collar l'expansió del virus Covid-19. Quinze dies després del decret d'estat d'alarma i de la posterior pròrroga de quinze dies addicionals ja aprovada pel Congrés, s'endureixen les condicions del confinament amb la paralització de tota activitat econòmica presencial i no essencial. Aquestes restriccions, que s'activen aquest dilluns i s'allargaran fins al 9 d'abril, faran que empleats d'Osona i el Ripollès que durant les últimes setmanes encara treballaven ara deixin de fer-ho amb un

Una altra volta a la clau per collar l'expansió de la Covid-19

permís retribuït a canvi que, posteriorment, recuperin les hores de forma gradual.

L'enduriment del confinament, al qual el govern central s'ha resistit pel temor a l'impacte sobre una economia ja molt debilitada, busca tallar la cadena de contagis del coronavirus, malaltia per la qual fins aquest diumenge ja havien mort 6.528 persones a Espanya, 1.410 de les quals a Catalunya. Les xifres

fan feredat.

L'opció d'imposar mesures més restrictives, encara que fos a través de l'expressió *confinament total*, ja l'havia posada sobre la taula el govern català. Durant els últims dies també s'havien expressat en aquesta línia presidents de comunitats autònomes i partits de l'oposició al Congrés. Hi ha punts de vista divergents. Per poder avaluar la gestió de la

crisi, però, caldrà que passi temps. La situació provocada per una pandèmia mundial com la del coronavirus és nova per a tothom i, per tant, no existeix un manual de com afrontar-la. Ara bé, a la vista del que ha anat passant a Itàlia, país on el brot es va disparar una setmana abans que a Espanya i que per tant ha anticipat el que aniria succeint, sembla clar que la decisió d'endurir el confina-

ment s'hauria d'haver pres abans. Al final, tot i resistir-s'hi Itàlia va acabar afegint restriccions; Espanya, també.

A banda d'aquestes consideracions, la prioritat ara ha de ser atacar la crisi sanitària. Si aquesta setmana, com apunten els experts, comença a disminuir la xifra de contagis en uns dies hauria de fer-ho, també, la de defuncions. Seria una bona notícia. Paral·lelament, els governs, i amb el necessari concurs d'una Unió Europea fins ara massa tèbia i dividida, han d'arbitrar mesures econòmiques contundents per mitigar l'innegable impacte que la crisi tindrà sobre la vida de les persones i, en especial, de les més desfavorides.

Fragilitat i resiliència social

Jacint Raurell
Arquitecte

En la tríada arquitectònica que defineix Vitruvi –*firmitas, venustas, utilitas*– és obvi que l'estructura, la *firmitas*, és l'element cabdal en un edifici, de manera que els altres components, la bellesa i la utilitat, poden ser tant o més importants, però esdevenen sempre subsidiaris del primer. L'arquitectura ha de ser energèticament eficient, coherent en la seva construcció, atent i sensible a l'entorn en el qual s'insereix, i adequada a l'ús que ha de tenir, però cal reiterar que sense estructura no existeix l'arquitectura.

De manera semblant i tenint en compte les tràgiques circumstàncies que ens toca viure, la salut de la ciutadania –la sanitat– és l'element cabdal entorn del qual s'han d'articular tots els altres valors socials: equitat i solidaritat, llibertats polítiques, progrés econòmic. Sense una sanitat sòlida i ben estructurada, l'edifici social trontolla i la resta de valors decauen.

L'estructura d'un edifici s'ha de dimensionar en funció de les càrregues gravitatòries (pes propi, sobrecàrregues d'ús) que hi recolzaran i de les accions exteriors que hi poden incidir (temperatura, vent, neu, sismes). Davant de la variabilitat i de la intensitat d'aquestes accions, les normatives de càlcul prescriuen l'adopció de coeficients de seguretat, per garantir en tot moment l'estabilitat, la resistència i la durabilitat de l'estructura. Aquests coeficients de seguretat, alhora, constitueixen uns indicadors tècnics del progrés d'una societat. Normalment com més avançat és un país, menys fràgil és l'estructura dels seus edificis perquè és major el coeficient de seguretat amb què es calcula, partint sempre del fet que la seguretat absoluta no existeix i que els recursos econòmics per destinar-hi no poden ser il·limitats.

Fragilitat és el primer concepte que pot caracteritzar la situació actual. Fragilitat sanitària per les perverses retallades que es van iniciar a Catalunya amb el "govern dels millors" i a la resta de l'Estat amb actuacions semblants, deixant la sanitat pública mal dimensionada i amb un esquitit coeficient de seguretat per fer front, amb solvència, a qualsevol acció extraordinària. Caldrà, ineludiblement, recalculer l'estructura sanitària pública, amb nous suports i amb coeficients de seguretat molt més elevats.

Fragilitat política per la imprevisió i el menystiment inicial dels efectes que podia causar el coronavirus. Les hemeroteques canten. Cap polític,

Sense una sanitat sòlida i ben estructurada, l'edifici social trontolla i la resta de valors decauen

ni els d'aquí ni els d'allà, va alertar i establir mesures preventives amb agilitat.

Fragilitat econòmica perquè la globalització, malgrat les reiterades crisis, no ha aportat solidesa ni capacitat de reacció immediata en el sector financer davant d'una situació extraordinària.

Però fragilitat també en la consciència ciutadana,

assistint festivament a manifestacions –alguna de ben nostrada– quan el virus ja havia exhibit suficientment el seu potencial infecciós.

Resiliència és el segon concepte que es pot abordar. Una estructura resilient d'un edifici és aquella que, tot i els considerables danys soferts, té la capacitat de mantenir el seu nivell funcional després d'un terratrèmol. En general la resiliència és la capacitat física de recuperació d'un cos, una vegada ha finalitzat la força externa causant de la deformació. Resiliència és, per visualitzar-ho millor, la capacitat que tenen els joncs de ribera que al venir la riuada es dobleguen i aguanten, perquè remuntaran a l'escampar aquesta –totes les riudades acaben, cal tenir-ho present– i més ufanosos que abans.

Resiliència és, en primer lloc, la connotació del personal sanitari que aguanta, doblegat, superant heroicament el risc personal, la saturació i la falta de material i de mitjans.

Resiliència és la capacitat que hauran de tenir les persones que no han pogut acomiadar-se físicament dels familiars que no han vençut la infecció.

Resiliència és la que té la ciutadania, reclosa estocament en els seus domicilis, esperant pacientment que la riuada escampi.

Resiliència és la qualitat que hauran de tenir els que, dissortadament i per la previsible recessió econòmica, perdran el seu lloc de treball, sigui de manera temporal o definitiva.

Ara cal ser positiu i esperançat, però quan acaba la pandèmia i per completar l'anàlisi d'aquesta estructura social que ha esdevingut fràgil però alhora resilient, caldrà analitzar detalladament la feina portada a terme per part de les direccions tècniques, per clarificar l'encert dels qui estan dirigint, arromangats i a peu d'obra, l'apuntament d'urgència de l'edifici per intentar evitar el seu esfondrament, o els de qui en lloc d'ajudar han passat l'estona embolicant la troca i dient que l'apuntament no s'estava fent prou bé perquè encara hi faltaven més punts.

Finalment, per acabar l'article, en aquests temps de fragilitat i de resiliència social en què estem immersos –confinats, preocupats i extremant les precaucions– potser és adient adoptar l'estat de consciència que ens diu Ludwig Wittgenstein en la ressenya continguda en el llibre –dens, però altament recomanable– de Wolfram Eilenberger: *Tiempo de magos. La gran década de la filosofía 1919-1929*: "És el que podríem anomenar l'experiència de l'absoluta seguretat. Em refereixo a l'estat de consciència en què hom s'inclina a dir: em sento segur, passi el que passi, res podrà fer-me mal".

Totes les organitzacions empresarials consideren que les mesures actuals són “insuficients”

Les cambres demanen mesures per pal·liar el cop de la crisi

Vic / Ripoll

EL 9 NOU

Les mesures econòmiques dels governs català i estatal, en especial d'aquest últim, són insuficients per pal·liar l'impacte de la crisi sobre les empreses i els autònoms, segons assenyalen les principals organitzacions empresarials catalanes, Foment del Treball i Pimec. Les cambres de comerç de tot Catalunya, per la seva banda, han fet un document conjunt on reclamen mesures de finançament urgents per a les empreses. Entre d'altres, demanen que es condonin les quotes de la Seguretat Social de tots els autònoms durant tres mesos prorrogables i xifren la mesura en 2.600 milions d'euros. Igualment, exonerar les empreses petites i mitjanes del pagament de les cotitzacions a la Seguretat Social durant tres mesos prorrogables amb la condició de conservar els llocs de treball i situen el cost d'aquesta mesura en 15.000 milions d'euros. També demanen diferir totes les obligacions fiscals i pagaments deguts a les administracions públiques sense interessos ni recàrrecs durant tres mesos prorrogables i el pagament durant tres mesos prorrogables (el deute acumulat es prorratejarà els 24 mesos següents, sense interessos) a lloguers per part d'empreses i de particulars en situació vulnerable; pagament dels subministraments de llum, telèfon i gas, i préstecs i hipoteques en vigor.

Alhora reclamen el pagament immediat de les administracions públiques de les factures pendents, que suposaria una infecció de liquiditat de 14.000 milions d'euros, i que en la concessió de crèdits amb avals públics s'estableixen mecanismes àgils i transparents, que es posin en marxa abans de l'1 d'abril, que tinguin una carència de 6 a 12 mesos i que es puguin tornar en dos o tres anys, i que es creïn pautes d'obligat compliment al sector bancari per assegurar que les línies de finançament arribin a tot-hom. En aquest sentit, també demanen que es vigili que no s'utilitzin aquests crèdits per a operacions anteriors de les empreses. Finalment, reclamen que s'atenguin els microcrèdits dels autònoms

La bugaderia Calandra treballa més perquè renta la roba de l'Hospital Universitari de Vic

“Som una branca sanitària”

L'empresa Calandra renta la roba de l'Hospital Universitari de Vic

Vic

C.D./D.A.

L'empresa de treball social Calandra de Vic és qui renta la roba de l'Hospital Universitari de Vic, a més d'altres centres sanitaris i de diferents empreses del sector alimentari. La feina els ha augmentat “i ens hem hagut de reorganitzar”, segons explica el responsable de l'empresa, Evarist Puigivila. “No deixem de ser una branca més del sector sanitari”, diu. D'una banda, la feina d'aquest sector els ha augmentat i de l'altra, ha baixat la del sector de l'hostaleria i restauració. Però per ara, explica Puigivila, “no ens hem plantejat cap mesura que pugui afectar els treballadors, tot i que caldrà veure un cop passi tot plegat com queda el sector”.

A Calandra hi arriben, en bosses separades, les peces que estan afectades pel coronavirus i “les persones que les manipulen abans

d'entrar a la rentadora van absolutament protegides. Un cop rentades queden del tot desinfectades. Això és així sempre, no ha calgut fer cap mesura especial”, explica Puigivila, tot i que aclareix que sí que s'han posat les mesures recomanades: rentar-se sovint, portar mas-

“Els treballadors fan un gran acte de generositat. Espero que es reconegui”

caretes i guants i mantenir les distàncies recomanades entre persones.

L'empresa manté tota la plantilla, la majoria dels quals són treballadors amb discapacitat intel·lectual –l'objectiu de l'empresa des que va néixer va ser el de donar feina a persones amb aquesta problemàtica–.

–fins a 4.000 euros– i els crèdits petits de pimes –fins a 30.000 euros– des de l'ICF i l'ICO, perquè són rebutjats per la banca.

Foment del Treball i Pimec han alertat, en un comunicat conjunt, que un 70% del sector empresarial es veurà

abocat al tancament si no se suspèn el pagament d'impostos d'abast estatal (liquidació d'IVA, IRPE, Societats i cotitzacions a la Seguretat Social). Durant la setmana passada Pimec feia públic l'informe que revela que més de la meitat de les empreses

“El que fan els treballadors venint és un acte molt gran de generositat que espero que es reconegui un cop passi tot això, perquè la recomanació és quedar-se a casa però la gent s'ha sentit molt responsable”, diu, mentre afegeix que tot i que podríem pensar que és més difícil perquè són persones amb una discapacitat intel·lectual “en realitat, ho estant gestionant mentalment molt bé. Fins i tot millor que la resta”, afegeix.

Ara, segons ell, toca superar aquesta situació i després “intentarem que tot continuï igual i salvar tots els mobles”, diu, tot i que té present que fa un any que tot aquest sector, el de les empreses que fan treball social, s'estava manifestant per la manca de finançament sumada a l'augment del salari mínim interprofessional (SMI). La Generalitat, però, ha assegurat que els mantindrà el finançament.

prendran mesures d'ajustament de plantilla. Coincideix amb l'enquesta publicada dijous passat per la Cambra de Comerç de Barcelona, que també apunta que les vendes de març d'un terç d'empreses han baixat ja a més de la meitat.

Allarguen el termini per demanar els ajuts a la PAC

Vic/Ripoll El termini per presentar la declaració agrària (DUN) que serveix per demanar els ajuts a la PAC (Política Agrària Comuna) s'allargarà fins al 15 de juny, segons ha decidit el govern espanyol amb una ordre ministerial. El termini s'acabava el proper 30 d'abril, però per la situació excepcional d'estat d'alarma s'ha decidit posposar la data límit. La mesura s'aplica a tots els països de la Unió Europea.

La UiER gestiona comprar mascaretes a Cuba i la Xina

Ripoll Entre les mesures adoptades per la UiER hi ha la de gestionar la compra de mascaretes a Cuba i la Xina. L'entitat ha aconseguit una remesa d'un milió de mascaretes que arribaran de Cuba i ja s'ha trobat un proveïdor a la Xina. En total seran 3.000, que pagaran empreses i la mateixa UiER. En aquest cas, són mascaretes de roba que “no es destinaran només al Ripollès sinó a tot Catalunya on les necessitin”, segons explica Josep Pascal, gerent de l'associació.

El govern no permetrà acomiadar personal per la Covid-19

Vic/Ripoll El govern espanyol ha dit que no permetrà acomiadar treballadors pel coronavirus, tant si és per motius de força major com per causes tècniques, econòmiques, organitzatives o de producció, des de divendres passat. El decret diu que no es poden fer acomiadaments procedents, però sí que es poden fer com a improcedents –pagant 33 dies per any treballat en comptes dels 20 que marca la llei quan són procedents.

Vic no deixarà fer els mercats mentre duri l'estat d'alarma

Vic L'Ajuntament de Vic ha decidit no deixar fer els mercats setmanals d'alimentació mentre duri l'estat d'alarma. Des de les organitzacions pageses i de petits productors s'havia demanat per poder donar sortida als productes especialment a Vic, on se'n fan tres: els dimarts, els dissabtes i els diumenges. A canvi, l'Ajuntament està organitzant un portal digital per tal que es pugui fer la venda d'aquest gènere per internet.

Casa Tarradellas crea Herta Foods per a la compra a Nestlé

Gurb Casa Tarradellas va seguint el camí per formalitzar la compra del 60% de l'empresa alemanya Herta al grup Nestlé i ha creat ara la societat Herta Foods, segons explica *Expansión*. L'opció de compra es va fer pública just abans de Nadal i el procés per tancar-la durarà encara uns mesos. Casa Tarradellas i Nestlé ja van explicar que es crearia una empresa conjunta a Espanya que operaria com a *holding* de totes les filials d'Herta, una empresa que té més de 100 anys. Amb aquesta adquisició, que suposa el desemborsament del voltant de 400 milions, l'empresa alimentària de Gurb s'internacionalitza. Des de Gurb el seu nivell d'exportació estava ara al 15%.

El Servei d'Ocupació del Moianès va fer 166 insercions laborals l'any 2019

Moià El Servei d'Ocupació del Moianès (SOM) va fer l'any 2019 un total de 166 insercions laborals a diferents empreses. Es tracta d'usuaris de l'entitat que provenen de compte d'altri com per compte propi conegudes. Va ser a partir de 204 ofertes gestionades de les quals 88 van ser amb candidats de SOM (ofertes gestionades i tancades a la xarxa Xaloc). En total va fer 261 primeres entrevistes i 769 seguiments. Més enllà de l'aspecte laboral, sumant les visites a diferents àrees del Consorci i del Consell (que compta la formació del programa d'ocupació juvenil), aquestes van ser de 10.922. Als serveis de turisme i als punts d'informació turística n'hi va haver 13.899. En total, doncs, el servei va tenir 24.821 visites.

La nova botiga, ja a punt, està situada al carrer Pare Coll

Caprabo obrirà un supermercat de 300 m² al centre de Vic

Es tracta d'una franquícia que aposta "pel comerç de proximitat"

Vic

D.A. La cadena de supermercats Caprabo obrirà el proper 2 d'abril un supermercat al centre de Vic. Es tracta d'un establiment de 300 metres quadrats que disposa de totes les seccions que té un supermercat i també de frescos tot i que sense taulell, que es troben en una àrea més gran. Segons explica Josep Barceló, director de Desenvolupament Corporatiu de Caprabo, s'ha optat per aquest tipus de botiga a Vic perquè és una ciutat i una comarca "molt comercial i amb molt dinamisme" i perquè "veiem que el canal de venda que creix més és el de les botigues de proximitat". Tot i que pugui semblar que són pocs metres, Barceló explica que hi haurà entre

"4.800 i 5.000 referències de productes diferents" i la botiga tindrà un horari molt ampli, tant com permet la llei, i això vol dir tots els dies de dilluns a diumenge de 2/4 de 9 del matí a 11 de

La marca ja és present a Vic, Manlleu i Torelló però no al Ripollès

la nit. "D'aquesta manera es pot donar un servei molt ampli al client", afegeix. A la botiga, que és el 100% de lliure servei, hi treballaran sis persones.

Caprabo ja és present a Vic amb un supermercat al passeig de la Generalitat i fins

fa uns mesos tenia també un gran supermercat a la carretera de Sant Hipòlit que va tancar les portes. És present també a Torelló i Manlleu, pel que fa a Osona, i no descarta impulsar aquest nou model de botigues en altres poblacions. Al Ripollès no n'hi ha cap. De fet, actualment té a tot l'Estat al voltant de 80 botigues en franquícia i tot i que, com en el cas de Vic, ha tancat algun centre, no ha parat d'obrir botigues, la darrera a Molins de Rei.

Caprabo, que forma part del grup Eroski des de l'any 2007, podria canviar de propietaris aquest 2020 o fins i tot desaparèixer com a marca. El grup Eroski arrossega un gran deute i per eixugar-lo ja ha posat a la venda alguns dels seus supermercats.

Fins al juny, noves formacions per a emprenedors a Osona

Vic

EL 9 NOU

Si no hi ha canvis en la gestió del coronavirus (les sessions del mes de març s'han anul·lat), a partir del 2 d'abril es faran noves formacions per a emprenedors i empreses a diferents pobles d'Osona en el marc de la formació conjunta de les entitats de promoció econòmica. Per al 3 d'abril a Vic es tractarà com fer un estudi de mercat; del 15 al 27 i en tres sessions es parlarà de com aplicar Instagram i Twitter per a negocis a Torelló, i el dia 16 a Vic hi haurà una sessió per explicar un pla de màrqueting per a emprenedors. Del 27 d'abril al 4 de maig, a Santa Creu de Jutglar, es tractarà l'ús de les xarxes socials i les tecnologies per difondre una marca en dues sessions.

Pel maig hi ha prevista una sessió sobre *e-mailing* a Vic el dia 6, a més d'una jornada sobre com fer una anàlisi economicofinancera també a Vic el 21 de maig. De l'11 al 14 de maig i en dues sessions Taradell acollirà la formació "Sis habilitats imprescindibles per ser una persona emprenedora d'èxit", i també en dues sessions Centelles farà el 18 de maig i l'1 de juny "20 coses que els autònoms han de saber i ningú els explica". El 7 de maig també hi haurà una sessió sobre la relació electrònica amb l'administració a Manlleu. Al juny hi haurà tres sessions (entre el 4 i el 17) sobre "Facebook i WhatsApp per a negocis" a Torelló, i el 15 de juny es parlarà de com comunicar per donar a conèixer un negoci a Centelles.

PREUS AGRARIS

Llotja de Bellpuig (23-3-20)

CONILL: 1,95 (+0,09)
POLLASTRE VIU: 1,17 (=) - 1,40 (=)
POLLASTRE SACRIFICAT: 1,95 (=) - 2,21 (=)
OUS: SC.
GALLINA LLEUGERA: 0,08 (=)
GALLINA SEMIPESADA: 0,25 / 0,26 / 0,27 (=)
GALLINA PESADA: 0,22 (=)
GALL: 0,05 (=)
ESTRUÇ: S.C.

Llotja de Vic (27-3-20)

PORC: 1,987 / 1,999 (+0,026)
GARRINS RAÇA: recollida: 18/ 20 (-2)
PARTIDA GRAN: 80,50/ 82 (-5)
ANOLLS (des de 351 kg): 3,92 / 3,77 / 3,50 / 3,35 (-0,06)
VEDELLS (fins a 350 kg): 3,97 / 3,78 / 3,58 / 3,44 (-0,06)
FRISONS (+ de 211 kg): 3,50 / 3,36 / 2,16 (-0,06)

FRISONS (fins a 210 kg): 3,30 / 3,22 / 1,78 (-0,06)
VEDELLA(261/300 kg): 3,89/3,75 /3,64 / 3,28 /2,59(-0,06)
VEDELLA(221/260 kg): 3,95 /3,79/3,68/3,37 /2,58 (-0,06)
VEDELLA(180/220 kg): 3,97/ 3,77/ 3,66/ 3,37/ 2,57(-0,06)
VACA: 2,85/ 2,70 / 2,40 / 2,00 / 1,50 / 1,30 (-0,10)
FRISÓ: 40 / 100 (=)
ENCREUAT: 105 / 230 (=)
TÒFONA NEGRA: 180-300 (sense actualitzar)

Mercolleida (27-3-20)

PORC VIU selecte: 1,502 (-0,020)
LLETÓ 20 kg: 60 (-4,50)
XAI (23 a 25 kg): 2,65 (-0,40)
XAI (25 a 28 kg): 2,60 (-0,40)
OVELLA DE VIDA: 75 /u (=)
BLAT PINSO: 214 (+5)
BLAT PA: 219 (+7)
MORESC: 188 (+2)

ORDI LLEIDA: 186 (+3)
COLZA: 310 (+10)

Llotja de Barcelona (24-3-20)

GARROFA: 205/t (+5)
GARROFA FARINA: 195/t (+5)
SOJA PAÍS: SC.
MORESC UE: 188/t (+4)
BLAT: 214/t (+10)
ORDI PAÍS: 189/t (+8)
FARINA DE PEIX: 1.030 (=)
GIRA-SOL: 240 (+23)
MILL: 420 (=)
COLZA: 290 (+45)
SORGO: S.C.

Grans del Lluçanès (27-3-20)

GRA DE COLZA: 324 (=)

La traductora i professora Margarida Castells (Torelló, 1962) va viure uns anys a Damasc i després va continuar mantenint un contacte estret amb Sí-

ria. Per això es va apuntar al projecte de traduir al català els poetes sirians actuals, que han continuat escrivint malgrat la tragèdia que viu el país.

D'aquí en va sortir l'antologia 'Jo soc vosaltres', que divendres va rebre el premi de traducció poètica Rafael Jaume, que es concedeix a Mallorca.

La veu catalana dels poetes de Síria

La torellonenca Margarida Castells rep el premi de traducció Rafael Jaume per "Jo soc vosaltres"

Torelló

Jordi Vilarrodà

La traductora Margarida Castells, de Torelló, és qui ha posat la veu catalana als poetes sirians que continuen escrivint malgrat la situació del seu país. L'antologia *Jo soc vosaltres* ha estat reconeguda amb el premi Rafael Jaume de traducció poètica, que es concedeix a Mallorca i del qual divendres es va donar a conèixer el veredict encara que no se'n pugui fer l'acte de lliurament.

Jo soc vosaltres és un recull de textos de sis autors sirians, recollits per Mohamad Bitari, un poeta i hispanista siriana que es va refugiar a Barcelona arran de la guerra del seu país. Ell va escriure una presentació per a cada autor i va incloure-hi també un poema seu. Amb Margarida Castells s'havien conegut en un festival de poesia, i ell li va proposar de tirar endavant el projecte quan encara no tenien clar ni tan sols si cap editorial ho voldria publicar. "Era l'any 2016, i al començar no tenia tot el material", diu Castells. Bona part dels poemes van ser escrits, per tant, en ple conflicte bèl·lic. "Alguns des de la presó, altres des d'un setge... jo treia hores d'on fos per traduir-los".

La implicació personal de la traductora torellonenca en el projecte té una raó poderosa. Castells va viure a Damasc, la capital de Síria, durant tres anys. Era a mitjans dels anys 80, i durant

La traductora i professora torellonenca Margarida Castells

Sis veus inèdites

Torelló Els autors sirians que recull l'antologia són Raed Wahesh, Rasha Omran, Talal Bu Khadar, Abdul-lah Al-Hariri, Nisrín Akram Khouri i Wael Saadeddín. Cap d'ells no era conegut aquí. El jurat del premi diu que "formalment, els poemes tenen ritme, qualitat, compromís i alhora elegància i precisió". A la imatge, la portada del llibre.

dues dècades més hi va continuar anant per raons de feina. "Tot el que jo vaig conèixer de Síria ja no existeix... la guerra em va deixar molt tocada". Participar en aquest projecte de portar els autors sirians al català era per a ella una forma de fer quelcom

"per a aquell país que tant m'havia donat". Mentre anaven treballant, va quallar la proposta editorial, de la mà de les editorials Pol-len i Godall i de l'entitat Sodepau, que finalment el van acabar publicant l'any passat. "Aquest és un llibre que

m'estimo molt", diu Castells. El jurat del premi va valorar que el llibre aporta "veus molt pròximes des d'una situació d'emergència i veus desconegudes a la tradició catalana". Amb la impossibilitat de fer l'entrega formal del premi, se li va demanar que escrivís el sentiment que li causava rebre'l: "Viatges a cavall de les paraules, d'una llengua a l'altra. Tradueixes. A les lletres esmaltades per les veus de set poetes, hi veus la Síria que ja no vols veure, la devastació de la terra setanta vegades devastada", escrivia Castells.

El premi Rafael Jaume de traducció poètica forma part dels Premis Cavall Verd, que convoca l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana

"Tot el que vaig conèixer de Síria ja no existeix", diu la traductora

(AELL) amb el suport del Consell Insular de Mallorca, i enguany arribaven a la 27a edició. S'entrega paral·lelament al premi Josep M. Llompart de poesia, que enguany ha estat per al recull *Llengua d'antrax*, de la barcelonina Anna Gas. L'any passat el va guanyar el poeta osonenc Jaume Coll, pel llibre *Un arbre molt alt*. Els organitzadors han assegurat que l'acte de lliurament del premi es farà a Palma "quan la situació s'hagi normalitzat".

Preparant la nova traducció del clàssic 'Les mil i una nits'

Torelló

J.V.

L'any 1995, Margarida Castells va emprendre el monumental projecte de traduir *Les mil i una nits* al català, juntament amb Dolors Cinca. Van traduir l'extensa i coneguda antologia de contes àrabs en una edició que va publicar Edicions Proa i que va marcar una fita en les traduccions catalanes de l'àrab. Al cap de 25 anys, Castells treballa en una nova traducció per a un projecte editorial que vol publicar no el llibre sencer sinó una selecció dels relats que s'hi inclouen. "Allò era una bogeria de joventut", reconeix la traductora, que ara està comprovant "com he anat canviant jo mateixa" al repetir la traducció.

Doctora en Filologia Semítica, la torellonenca és una de les traductores més acreditades en el seu àmbit lingüístic. És l'autora del *Diccionari àrab-català* que Enciclopèdia Catalana va publicar l'any 2007. També ha traduït *Perles de la nit. Poetes andalusines* (Adesiara, 2013) i *Ètica i educació per a governants d'Ibn Almuqaffa* (Angle, 2014), entre d'altres obres. El seu coneixement es fonamenta, en bona part, en les estades que ha fet en diversos països del món àrab.

Les Tertúlies de Literatura Científica de la UVic han aplegat 13.500 estudiants

Vic Més de 13.500 estudiants han participat aquest curs en el cicle de Tertúlies de Literatura Científica que organitza la UVic-UCC i que arribava a la tretzena edició. S'han pogut celebrar 12 sessions entre els mesos de maig i octubre, i només es va haver d'anul·lar la darrera sessió, que estava prevista per al dia 18 de març. En el cicle hi han participat coneguts ponents com Òscar Camps, de Proactiva Open Arms (a la fotografia), o l'epidemiòleg Oriol Mitjà, que aquests dies s'ha fet molt més conegut per les seves opinions científiques sobre la crisi del coronavirus. En la seva intervenció al cicle, però, va parlar sobre la lluita contra malalties tropicals *obliades*.

El Cirvianum suspèn tot el que quedava de la temporada

Vic El Teatre Cirvianum de Torelló, que la setmana passada ja va anunciar suspensions i ajornaments de diversos espectacles, ha suspès definitivament tot el que queda de temporada. En un comunicat que ha fet públic aquest dissabte, anuncia que no es farà cap espectacle als mesos d'abril i maig. La major part es traslladen a la tardor i l'estiu, i d'altres, com *Jeux d'enfants*, producció local del Grup Xarxa, queden suspesos *sine die*.

CULTURA

Mor l'escultor taradellenc Josep Ricart i Maimir

Taradell/Barcelona

Laia Miralpeix

L'escultor taradellenc Josep Ricart i Maimir va morir aquest diumenge als 94 anys a Barcelona, on residia des de feia anys tot i que no va deixar d'estar mai vinculat al poble natal. De fet, a molts indrets del poble s'hi pot veure una empremta de Ricart, ja que gran part dels monuments, escultures o monòlits taradellencs són obra seva. En destaca el monument de l'Atlàntida, construït l'any 1978 en homenatge al poema de Jacint Verdaguer, que es pot veure a l'entrada del poble per Sant Miquel de Balenyà. També són obra seva el monòlit a Francesc Camprodon (1967), el monument *Exaltació a la vida i la pau* i els monuments a Pau Casals, a la pagesia, a les víctimes de la Guerra Civil, a

Joan Vilacís, al metge rural, a l'expedició a l'Everest (1985), a Antoni Sors (1994) o la T (escultura al·legòrica a Taradell), entre d'altres. També va fer imatges de la capella de Santa Llúcia, i de les del Roser i de Santa Maria de la Cabeza, a l'església de Sant Genís.

Ricart i Maimir va néixer a la casa de Can Mirambell, a la plaça de Santa Llúcia de Taradell, el 6 de juny de 1925. De ben petit ja va demostrar la seva vocació artística i als 12 anys va entrar a treballar al taller d'escultura del mestre Pere Martí a Vic. Va estudiar a l'escola de Belles Arts de Sant Jordi a Barcelona. Va compaginar la docència com a professor de la Facultat de Belles Arts amb el seu taller. Entre la seva obra més reconeguda hi ha el monument a l'Home del Mar, a Torrevella,

Josep Ricart, a l'esquerra, en la inauguració del monument al metge rural

que li va valer el Premi Nacional l'any 1962. També és autor del monument a l'Estatut de Catalunya del parador de Sau. L'obra de Ricart es caracteritzava pel simbo-

lisme. Amb unes creacions molt humanes, era un artista compromès amb les reivindicacions socials i, de fet, es definia com "un artista social del poble".

La Violeta fa un micromecenatge per representar 'Cançó d'amor i de guerra'

Centelles

Josep Paré

La Societat Coral la Violeta prepara el seu nou projecte musical: la posada en escena, en format concert, de la sarsuela catalana *Cançó d'amor i de guerra*, del compositor valencià Rafael Martínez i Valls, amb text de Lluís Capdevila i Víctor Mora. En tractar-se d'una obra de més envergadura, la coral ha engegat una campanya de micromecenatge, a través de la plataforma Verkami, per afrontar els costos de la producció. L'objectiu és recaptar uns 2.000 euros, com diu el director de la coral, Pere Mas. "Els diners han de servir per assumir el cost dels músics i de la direcció, i finançar la mateixa campanya de micromecenatge i les recompenses, que seran molt variades". Algunes permetran als espectadors gaudir del recital "d'una manera molt especial". Si s'aconsegueix superar aquesta xifra, l'excedent econòmic es destinarà al proper projecte de la coral, que es proposa contractar un compositor per produir "una obra original".

L'estrena de *Cançó d'amor i de guerra* estava prevista per al 16 de maig, però s'haurà d'ajornar. Comptarà amb la col·laboració de la coral Cervià de Torelló, el Cor Jove Cantus Firmus de Centelles, una petita orquestra professional i l'Esbart del Pi de Centelles, sota la direcció de Lúcia Clua.

Parlant d'autors des de la reclusió

La Fundació Martí i Pol proposa un cicle de xerrades sobre escriptors

Roda de Ter

J.V.

La Fundació Miquel Martí i Pol, amb seu a Roda de Ter, posa en marxa aquest dilluns una nova iniciativa literària adaptada als moments actuals. Es tracta del primer Cicle de Confinament sobre Autors i Autores, en què cada

dia un especialista farà una xerrada sobre un escriptor. Les intervencions tindran una durada de 10 minuts que es podran seguir a través de les xarxes socials de la mateixa institució (Twitter i Instagram).

La primera intervenció serà aquest dilluns, a càrrec del filòleg i professor Pep

Paré, que parlarà del poeta Lluís Solà. Dimarts serà la bibliotecària i poeta Núria Armengol qui es referirà a l'obra de Víctor Sunyol; dimecres, el poeta Jaume Coll analitzarà la figura Segimon Serrallonga i dijous, la directora de la fundació, Montse Caralt, parlarà sobre Miquel Martí i Pol. Per a la

Lluís Solà serà el primer autor tractat

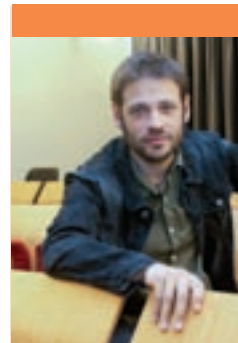
setmana vinent hi ha previstes sessions sobre Maria Àngels Anglada, Najat el Hachmi i Josep Grau.

Els Superherois

Alumnes de tot el Ripollès van cantar des dels balcons de casa la nova cançó del grup ripollès Els Superherois, de la companyia Pop per Xics, *Anem d'excursió*, que s'ha estrenat abans del que estava previst per animar els dies de confinament. La cantada del tema, que formarà part del disc de debut *La gran aventura*, va materialitzar-se gràcies a la iniciativa d'un grup de mestres. La música i lletra són obra del baixista Vicens Musté.

Guillem Soler

Guillem Soler torna a fer un concert des de casa. Aquesta vegada serà la versió íntima del seu disc de debut, *Tòtem*. Serà aquest dilluns a les 10 del vespre pel canal d'Instagram del cantautor de Vic.

Sau 30

Sau 30, la formació que es va ajuntar per fer els concerts commemoratius dels 30 anys del mític grup, s'ha aplegat també aquests dies, cadascú des de casa seva, per interpretar una cançó. Es tracta de *Laia*, un tema inclòs en l'àlbum *Bàsic* (1996). El vídeo es pot trobar al perfil de Facebook de Grup Sau, on es diu que gravaran una altra cançó si superen les 120 comparticions. De moment, aquest diumenge ja en portaven prop de 80.

Sònia Camacho

Sònia Camacho, promotora de la Finestra Literària de Borgonyà, es grava cada dia explicant un conte als seus canals de xarxes socials. La finestra real s'ha convertit en virtual.

Molts esportistes viuen aquests dies amb la incertesa de saber si es podran reprendre les seves competicions després de la pandèmia del coronavirus

i si és que sí quan serà el retorn a la rutina. No és el cas dels que practiquen esports d'hivern, que ja saben que la seva temporada ha acabat mal-

grat que encara hi havia en joc proves importants. També s'ajornen els Jocs Olímpics, però això dona més temps als que lluitaven per participar-hi.

Temporada incompleta

Els esports d'hivern han hagut d'acabar abans d'hora pel coronavirus. Els esquiadors alpins Núria Pau i Quim Salarich i la de muntanya Marta Garcia n'han estat afectats

Garcia es manté activa per salut física i mental més que per manteniment

Salarich creu que un cop acabi el confinament començaran la pretemporada

Malla/Ribes/Calldetenes

Esther Rovira

La seva temporada és ja de normal curta i condicionada per la meteorologia, però enguany encara ha durat menys del que és habitual malgrat que queda neu a la majoria d'estacions d'esquí. Els esportistes d'hivern que competeixen arreu del món fa setmanes que van començar a veure's afectats per les restriccions per frenar la propagació del coronavirus a països com Itàlia o el Japó i ara, amb l'augment de mesures per combatre-la, ja saben que la temporada es dona definitivament per acabada.

Una de les primeres afectades va ser la ribetana Núria Pau, l'única representant femenina de l'equip estatal d'esquí alpi, que fa un mes mentre entrenava i competia a Itàlia es va veure obligada a tornar a casa pel tancament de les pistes amb l'arribada de la Covid-19 al país transalpí. "Vaig estar un parell de setmanes sense saber res i després ja ens van confinar aquí. Al principi patia buscant curses per continuar sumant punts, però almenys ara ja sabem que s'ha acabat la temporada i estic més tranquil·la", explica. Tot i així, encara tenia pendents les finals de la Copa d'Europa i del Món, així com els campionats d'Espanya i altres campionats nacionals per Europa. "A mi m'interessava acabar pels objectius que

Pau entrena a casa seva, a Ribes de Freser

tenia marcats i no ha pogut ser", diu, que eren millorar al rànquing mundial, fer un Top 30 a la Copa del Món i un Top 20 a la Copa d'Europa. "No he estat regular i ara que començava a anar més rodada vaig tenir problemes al genoll, però crec que hauria arribat bé al final", afirma.

Pau treballa per arribar a llarg termini als Jocs Olímpics de Pequín 2022, on espera debutar. Una estrena olímpica que ja va poder viure fa dos anys el mallenc Quim Salarich, company de selecció de la ribetana, i que voldria repetir: "Aquest és l'objectiu a llarg termini, però l'any que ve també tenim campionat del món, on espe-

ro fer un bon resultat", confessa. A ell les restriccions el van enganxar a finals de febrer al Japó, d'on va haver de tornar sense disputar les curses per la seva suspensió. "Em quedo amb el fet que he aconseguit un cinquè i un vuitè llocs a la Copa d'Europa i que tenia a prop quedar entre els 10 i els 15 primers a la general mentre que a la Copa del Món tenim molt a prop desbloquejar la segona plaça per a l'equip espanyol, cosa que ens permetrà competir a més proves", assegura. Com Pau, Salarich entrena a casa per intentar mantenir el físic. Creu que un cop s'acabi el confinament iniciaran la pretemporada ja que al juliol acostumen a tornar a posar-

se els esquís als glaciers d'Europa o a Sud-amèrica. Tot i així, té clar que "ara el principal és la salut, ja tenim temps d'entrenar i fer carreres. Com més ens estiguem a casa aquests dies més podrem sortir després".

Qui també s'ha tret definitivament els esquís aquesta temporada és la calldetenenca Marta Garcia. El cap de setmana del 14 i el 15 de març tenia els campionats d'Espanya d'esquí de muntanya a Cerler i quan hi va arribar es van suspendre per l'estat d'alarma. "Aquest any ho tenia bé i volia fer el triple, però no va poder ser", es lamenta. També tenia a tres punts fer podi a la Copa del Món, però amb la suspensió de la competició acaba quarta a la general i tampoc va poder puntuar pels Europeus. "Aquest any em veia en bon estat de forma i crec que podria haver fet un bon paper", diu Garcia, que al seu palmarès ostenta un tercer lloc a la Pierra Menta (2018), un segon al Campionat d'Europa d'esprints (2016), un Campionat del Món esprint Sub-23 (2015) així com un altre quart lloc a la general de la Copa del Món (2016).

Ella aquests dies intenta "no obsessionar-me a mantenir la forma ni pensar gaire en tots els dies que ens hauríem d'estar tancats", assegura. Toca també descansar, perquè encara que sigui de forma precipitada ja s'ha acabat la temporada.

Últim minut

Quan tornin els fores de joc

Pol Ballús
Periodista

Tinc amics que em retreuen un dia en què em van preguntar a veure què era el que trobava més a

faltar d'aquí, sabent que visc lluny de casa. Vaig respondre que anar a veure el Roda o el Manlleu cada diumenge. Alguns es van ofendre, com esperant que la resposta fossin ells. Com si d'alguna manera haguessin de ser la meva mare, sent la Maria una de les poques persones davant les quals no tindria pebrots de dir aquesta resposta. Encara és aviat perquè em desheretin, o em tallin a trossos.

Fa unes setmanes que, davant la situació actual, torno a ser a Roda de Ter. És estrany passar caps de set-

Em fa sentir petit saber que hi ha gent que es lleva per anar a salvar malalts

mana a la comarca i no poder anar al camp. Més estrany és que passin 10 dies i t'adonis que el futbol t'importa menys quan no hi és que quan hi és. Que segurament tota una vida entregada al lament d'un fora de joc mal assenyalat perquè a Tercera Catalana no hi ha liniers, o un ascens immerescut però celebrat, significa més aviat poc, encara que a hores d'ara ja no em sorprèn la meua devoció a causes perdudes.

Em fa sentir petit saber que hi ha molta gent que es lleva cada dia per anar a salvar malalts, sense por, mentre jo alimento de bon gust el meu insomni rutilant i penso que si tota la gent que pica cassoles cada dia a les 8 del vespre al seu honor s'hagués dedicat, quan té urnes al davant, a fiscalitzar els que només ara mouen un dit per ells hi hauríem guanyat en salut. Tal com ho farem quan tornin els fores de joc.

Guanyant temps per a Tòquio

L'ajornament dels Jocs Olímpics a l'any 2021 dona una nova oportunitat de classificar-s'hi a esportistes com Marta González i Elena Congost, que ja van ser a Rio 2016

Vic

E.R.
L'esport ha rebut amb bons ulls l'ajornament dels Jocs Olímpics de Tòquio a causa de la pandèmia del coronavirus. Són molts els esportistes que coincideixen a destacar que és la decisió més encertada davant una emergència sanitària mundial malgrat que a alguns els comporti modificar els plans d'entrenament. Per a d'altres, en canvi, guanyar un any vol dir un temps d'or per assegurar-se ser-hi. És el cas de les vigatanes Marta González i Elena Congost, totes dues participants als Jocs Olímpics i Paralímpics de Rio de Janeiro 2016, juntament amb la manlleuena Eli Martínez, que l'estiu passat va anunciar la seva retirada del rugbi professional després que la selecció estatal caigués eliminada en la fase preolímpica.

Elena Congost tenia pràcticament assegurada la seva participació a Tòquio gràcies a una *wild card*, una targeta d'invitació que es reserva als grans esportistes que per lesions o altres circumstàncies no s'han pogut guanyar una plaça competint. A l'octubre va viatjar a Madrid per exposar el seu cas al Comitè Paralímpic –va tenir la seva segona filla i no s'havia pogut classificar– i ho va fer recordant un currículum en atletisme que ofereix garanties: quatre rècords mundials en diferents distàncies juntament amb les seves medalles olímpiques, entre les quals l'or a la Marató de Rio. “Em van demanar de fer diferents competicions aquest any, entre les quals la Mitja de Madrid a l'abril,

Congost, entrenant amb la cinta que li ha facilitat el Comitè Paralímpic

González intenta mantenir-se en forma fora de les piscines

i enviar-los els resultats per demostrar que estic en forma”, detalla l'atleta, que va néixer amb una atròfia del nervi òptic que li impedeix superar el 10% de visió. La majoria d'aquestes proves

que havia de fer s'han suspès pel coronavirus però això no la preocupa, més aviat al contrari, perquè “ara ja podré guanyar-me la plaça competint”. Congost, que assegura haver-se recuperat molt bé

del part per haver estat fent exercici durant tot l'embaràs, té previst fer la marca necessària per a la cita nipona a la Marató de València de principis de desembre i llavors “començar a preparar els Jocs després de les festes de Nadal”. Aquests dies de confinament el Comitè Paralímpic li ha facilitat una cinta per córrer i el Club Atlètic Vic, el seu club, diferent material per entrenar. “Per molt que s'hagin ajornat els Jocs no podem fer vacances, les maratons necessiten molta preparació”, explica.

La nedadora Marta González, per la seva banda, no tenia descartada la presència a Tòquio però tampoc assegurada. “L'ajornament per mi sempre és millor. No estava preparant els Jocs ja que eren una possibilitat però no un objectiu a tenir en compte”, diu. Primer havia de poder anar a l'Europeu, que s'ha ajornat a l'agost, i allà si es feien els relleus i l'equip es classificava podia obtenir una plaça. “Era difícil, però possible”, remarca.

Ara no té clar com serà el seu calendari un cop acabi el confinament, “ja que després de tant temps sense nedar serà difícil tornar a agafar una bona forma”. I és que els nedadors no estan acostumats a fer més de quinze dies de vacances. “Veurem com ens afecta, perquè això no havia passat mai abans. Tot i així, serà qüestió de tornar a treballar igual o millor perquè tenim una oportunitat i s'ha d'aprofitar”, diu.

Una situació insòlita i dos casos, els de González i Congost, que fan evident que sovint “no hi ha mal que per bé no vingui”.

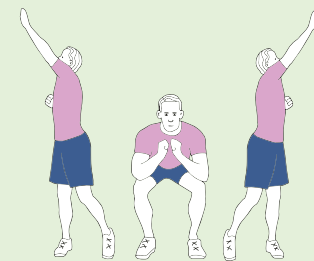
Propostes del Centre d'Estudis en Esport i Activitat Física de la UVic-UCC aptes per a totes les edats per mantenir-nos actius a casa

Jordi Merino, tècnic del CEEAF

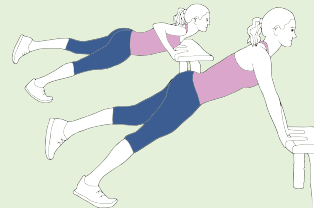

Rutina 4

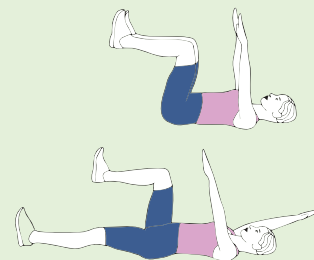
EXERCICI I ESQUAT AMB ROTACIÓ

EXERCICI II FLEXIONS AIXECANT CAMA

EXERCICI III DEAD BUG

RECOMANACIONS

Realitzeu cada exercici durant 30 segons i descanseu 10 segons.

Heu de repetir tot el circuit 10 vegades.

Utilitzeu regressions dels exercicis. Si us costen les flexions aixecant cama es poden graduar recolzant les mans en superfícies més o menys alçades.

Aida Torres (Torelló)

L'escaladora torellonenca fa aquests dies a casa els entrenaments que li planifica Ivan Terrabras, director tècnic del Centre de Tecnificació d'Escalada Esportiva de Catalunya, del qual ella forma part. “Ho faig amb la major disciplina que puc i amb la sort que tinc un plafó petit al jardí”, assegura. Tot i així, també explica que s'ha hagut d'espavilar per buscar altre material per poder-ho complementar i millorar altres aspectes com la flexibilitat. Sense poder participar entre d'altres a l'Europeu classificatori per als Jocs Olímpics, té clar “que l'aturada ens afectarà perquè entrenar a casa no és el mateix”.

Marc Carós (Ripoll)

“Esportivament no m'afecta gaire perquè ja fa un any que no competeixo per cap equip ni segueixo un circuit de curses. Per això ja no busco el rendiment d'abans, però pel que fa a la rutina sí que m'ha afectat el confinament perquè cada dia feia tres hores a l'exterior”, explica l'atleta de muntanya, que ara també fa bicicleta de gravel. “Ho trampejo fent activitat aeròbica i la musculació la faig al garatge o al pati”, detalla. “A les xarxes socials veig massa fal·lera per fer activitat física i trobo que és un error i pot portar més inconvenients. Hem d'estar actius però afluixar també ens pot anar bé”, adverteix.

El barri de Vic Nord va ser el tercer dels sectors que es van visitar dins del cicle de rutes a la ciutat titulades “Mirades singulars des dels barris”,

ideades i conduïdes pel guia Xavier Cervera. Un barri molt jove, pel que fa a la consideració com a tal, però que aixopluga carrers i places amb molta

història. Un barri, també, marcat per la centralitat que impera l'estació del tren, un equipament que amaga un origen prou singular.

Un barri lligat al tren

Vic Nord, un dels barris més ‘joves’ de la ciutat, marcat per l'habilitació d'una estació que no li hauria tocat

Vic

Miquel Erra

El nou Pla Director de Barris de Vic, aprovat l'any 2012, va comportar la delimitació d'un nou barri a la ciutat, el de Vic Nord. Un barri jove, en aquest sentit, però que aixopluga carrers tan històrics com els de Gurb i de Manlleu, que en delimiten les fronteres. Un barri, a més, essencialment marcat per un equipament, el tren, que n'ha continuat condicionant la fessomia i l'entorn a través dels successius desplegaments urbanístics de l'entorn.

No és estrany, doncs, que l'inici de la ruta al barri se situés davant mateix de l'estació. El viatge arrencava, simbòlicament, l'any 1873, durant la Tercera Guerra Carlina. Va ser quan l'alcalde del moment, el prohomi i empresari vigatà Miquel Ricart –que només acabaria ocupant uns mesos el càrrec–, li va tocar de prendre una decisió que esdevindria transcendental per a la ciutat, però que en aquell moment va aixecar una notable polseguera entre els comerciants: la de projectar l'arribada del tren a Vic.

“Els comerciants tenien por que per culpa del tren els marxarien els clients a comprar fora”, va fer memòria Xavier Cervera. La pressió dels botiguers no va aconseguir evitar l'arribada del tren –en realitat una ampliació de la línia des de Granollers fins a Sant Joan de les Abadesses– però sí allunyar l'estació del centre històric. “L'objectiu dels botiguers era que l'estació fos en un lloc ben desavinent i ben poc pràctic d'arribar-hi”. Això explica per què el tren fa aquest gir tan pronunciat cap a ponent quan entra a la comarca. Si no hagués estat així, l'estació s'hauria situat, probablement, a l'entorn de la plaça de la Divina Pastora, en ple barri dels Caputxins. Avui costa d'imaginar. L'indret escollit, finalment, va ser al capdavant del camí de l'antic portal de Sant Joan, aleshores un autèntic “descampat”.

Aquella primera estació, situada uns metres més avall de l'actual, es va inaugurar l'any 1875. El temps

Un primer pla de l'aspecte actual que ofereix l'estació del tren, inaugurada en aquest indret l'any 1910

ALBERT LLIMÓS

Toros de juguesca

La plaça de toros de 1917, conseqüència d'una partida de cartes

Vic

M.E

Que Vic va tenir plaça de toros ho sap gairebé tothom. El que potser ja no saben tants és que aquella plaça es va construir gràcies a una juguesca. Va ser durant una partida de cartes que mantenien diferents industrials vigatans a l'històric Cafè de la Constància, a la plaça Major. Un d'ells, l'empresari Joaquim Costa –pare del futur alcalde Josep M. Costa Velasco–, es va comprometre a finançar-la, tot plan-

teiant un autèntic desafiament: la tindria construïda en un any. I resulta que no anava de farol.

L'envit va sorprendre el mateix Ajuntament, que va mirar d'allargar la concessió dels permisos definitius davant dels dubtes que, una plaça construïda en només un any, pogués reunir les condicions de seguretat oportunes. El mateix Costa va demostrar-los la fiabilitat “carregant les graderies amb sacs de farina”. I l'Ajuntament va haver de claudicar.

La plaça es va inaugurar el 6 de juny de 1917, fent les delícies dels molts aficionats a la tauromàquia de la ciutat i rodalia. De fet, a Vic s'havien fet correbous des del segle XVII –i fins al 1924 encara se'n feien al mig de la plaça Major–. La plaça de toros tenia capacitat per a uns 4.000 espectadors, i a més de les festes taurines també s'hi organitzaven sardanes, concerts populars o revetlles.

Tot i que va tancar definitivament les portes el 5 de juliol de 1963 amb un

espectacle “de tauromàquia grotesc”, la darrera corrida havia tingut lloc dos anys abans. La plaça de toros es va acabar d'enderrocar definitivament l'any 1989 –“molts encara recordareu, des de fora, les taquilles de sol y sombra”–, quan precisament es va projectar tot el creixement de la ciutat a ponent, amb la plaça del Mil·lenari com a nou referent urbanístic del sector. “Estem a la part que s'ha transformat més del barri”, va contextualitzar Cervera, tot recordant, entre d'altres, l'antiga fàbrica de llonganisses de Ca l'Abel –l'únic “vestigi” de la qual “és el majestuós til·ler del mig de la plaça del Mil·lenari”–, l'antic camp de futbol o la mítica Fonda Balasch.

va acabar demostrant que l'arribada del tren va representar l'efecte contrari al que temien els botiguers, tant pel comerç i pels mercats ambulants com per l'incipient sector industrial de la ciutat, i de la mateixa comarca. Cervera ho va il·lustrar amb una anèdota: el pastisser vigatà Josep Català i Valls, creador del pa de pessic, acompanyat dels seus depen-

dents, aprofitava els dissabtes de mercat per acostar-se a l'estació i vendre els seus pans de pessic als passatgers. Esperit comercial vigatà.

L'actual estació del tren es construiria força anys més tard, el 1910. Aquell any es commemorava el centenari del naixement de Jaume Balmes. La ciutat ho va plantejar com tot un “salt a la modernitat” i per això va

projectar un gran vial com a símbol: el carrer Verdaguer, “un gran bulevard” que havia d'enllaçar la nova estació amb la plaça Major. Per dur-lo a terme es va haver de suprimir tot un illot de cases, amb la popular Casa Rusconi. La inauguració es va acompanyar de tota la pompa i va tenir “ressò mundial”, asseguraven les cròniques de l'època.

Amb història

Vic La ruta també recorre alguns carrers històrics del barri, com l'Arquebisbe Alemany, el de Gurb o el de Manlleu. No hi podien faltar referències a l'antic orde carmelità, amb l'església del Carme, el col·legi Pare Coll o el cementiri municipal.

ESPECIAL RIPOLLÈS

Practicar el 'plogging'

El santjoaní Ismael Charles i la ripollesa Arionna López impulsen un projecte escolar que suma esport i medi ambient

St. Joan de les Abadesses

Isaac Muntadas

L'any 2016, el suec Erik Ahlström va crear el *plogging*, una activitat que combina l'esport amb la conscienciació de la cura del medi ambient; per exemple, a través de la recollida de brossa. Aquesta disciplina es va estendre arreu del planeta arran de la creixent preocupació per la contaminació de plàstics, sobretot al mar. Enguany, Ahlström va ser a Palamós fent una xerrada i va explicar que es podia contribuir a millorar l'entorn natural amb petits gestos mentre es feia esport. Només amb un esquat podem ajupir-nos i recollir un paper del terra.

En aquest municipi de la Costa Brava és on resideixen el santjoaní Ismael Charles Vila i la seva parella, la ripollesa Arionna López –ambdós infermers–, que amb quatre persones més van posar en marxa el projecte Teresina. La iniciativa consisteix a fer una activitat de *plogging* i pretén integrar-hi el concepte de salut d'una forma total.

“Per tenir cura de la nostra salut, hem de cuidar el medi ambient”, expliquen. I aquí és important lligar-hi l'esport. Sens dubte, la principal eina de conscienciació perquè una persona se senti saludable i ahora aporti el seu granet de sorra recollint el que trobi pel camí. En aquest cas, la bicicleta és el mitjà de transport per vehi-

Un moment de l'experiència viscuda el passat mes de novembre pels alumnes de l'escola de Sant Pau de Segúries

cular la recollida de plàstics i residus que puguin trobar a la llera del Ter –apareix al nom del projecte– mentre es fa una activitat esportiva. Charles també va insistir en l'aplicació de la teoria de les tres r: reduir, reciclar i reutilitzar.

El projecte Teresina, pensat per fer-se a les escoles, es va encetar el passat novembre amb un pla pilot al centre educatiu de Sant Pau de Segúries, on una de les integrants del projecte exerceix de mestra. Des de l'aleshores, la iniciativa s'ha fet a 11 escoles, entre les quals hi ha les de Sant Joan de les Abadesses, Vilallonga de Ter, Ogassa i Llanars. Campdevànol i Camprodon estan a la llista, però ara el

coronavirus ho ha estroncat. També ho han portat a alguns municipis del Baix Empordà i la Selva.

Per dur a terme l'activitat de *plogging* en una escola, primer de tot s'envia una pregunta al centre “des d'un ambient verge i sense cap influència” als alumnes: “Que és la salut?”. Llavors, cal descodificar la resposta a partir dels quatre pilars bàsics de la salut com són l'esport, el medi ambient, l'alimentació i l'equilibri emocional. En aquest punt, el projecte Teresina es desplaça a l'escola per fer una presentació d'una horeta on se'ls ensenya què han contestat i els donen el seu punt de vista. Tot seguit, els nens agafen la bicicleta

amb alforques durant poc més d'una horeta “sense saber

què es trobaran” i realitzen l'activitat. Allà també seleccionen el material trobat i després tornen a l'escola, on se'ls formulen dues preguntes per acabar: “Què t'aporta personalment el fet de participar en el projecte?” i “Què faries per millorar l'entorn si tinguessis els mitjans o eines adients?”.

“Tot el que no els hem explicat, t'ho estan dient”, assegurava Charles. Cal dir que aquell dia els nens reben un clauer fet de material reciclat i al cap d'uns dies, la valoració del qüestionari que han fet. Charles també va explicar que estan en tràmits per constituir-se en associació i que no descarten extrapol·lar el projecte per als adults. Simple i bo pel medi ambient.

ORION
DIAZ, SL

ESTAMPACIONS METÀLIQUES

DIAZ, SL

CIFB-17469131

TEL. 972 70 10 21 · FAX 972 71 57 28
C.PUIGBÒ, S/N 17500 RIPOLL

Entre tots ho aconseguirem!

Consell Comarcal del Ripollès

Amb la prudència i la responsabilitat de tots,
al Ripollès, vencerem el coronavirus

[Ripolles.cat/coronavirus](https://www.ripolles.cat/coronavirus)

Un club intermitent

El Club Patí Ribes, que ha viscut èpoques d'or, està aturat des de fa cinc anys. Jesús Campà i Manel Monje, dos històrics exjugadors, veuen difícil tornar-lo a engegar

Ribes de Freser

Xevi Soler

La majoria de dies, Jesús Campà entra a la petita sala que encara té el Club Patí Ribes al pavelló municipal. Ordena estics, netja patins, arregla la xarxa de les porteries... en general, ho manté tot a punt. A punt per si revifa el club. Un club intermitent, ara aturat des del 2015. "Nosaltres ja vam agafar un club que feia uns quants anys que estava aturat. Jo hi havia jugat a la dècada dels 80 i l'any 2003 un grup de gent vam decidir tornar-ho a impulsar". Ho explica Manel Monje, un dels grans impulsors d'aquesta nova etapa del club, sempre treballant a l'ombra menys l'última etapa, en què li va tocar també ser president. "Vam fer un sopar d'exjugadors, i vam dir 'per què no tornem a jugar?'. Vam començar entrenant un grup de veterans un dia a la setmana, ho van sentir gent de Ripoll i també s'hi van apuntar. Hi havia dies

que érem 12 jugadors". I així va ser com va tornar a renèixer un Club Patí Ribes que es creava oficialment l'any 1975, en una primera època d'esplendor en què van arribar a Primera Catalana i en què eren la referència d'aquest esport a la comarca. "Després és veritat que l'Hoquei Club Ripoll ha crescut molt i ara és la referència -única- a la comarca, però quan jo jugava hi competíem". Monje es va tornar a vestir de curt en la nova etapa, l'any 2003. "Hi vaig jugar un parell d'anys, fins que vam veure que calia donar pas als joves", diu entre somriures. Campà i Monje recorden amb alegria aquelles dues temporades (2006-07 i 2007-08) en què hi havia cinc equips al club. "Jugava molta canalla, teníem l'escola, prebenjamí, dos alevins i un sènior. A més, als sèniors sempre érem 10 o 12 jugadors. Per aquesta canalla, el moment més important va ser el 2008-09, que vam anar

Manel Campà i Jesús Monje

a fer un torneig internacional a Anglaterra... i el vam guanyar". Amb orgull, Campà treu aquest trofeu d'una vitrina, plena d'altres premis. Segurament és el punt més alt d'aquesta nova etapa, perquè a partir d'aleshores es topen amb més problemes per trobar nens que juguin. "Fins i tot va haver-hi un any que ens vam ajuntar amb els

alevins de Ripoll per fer un equip, i la veritat és que va anar molt bé". L'any 2015, però, ens vam quedar només amb el sènior. Als equips de base els faltava gent, i vam parlar amb els pares per dir-los si veurien bé que els nans que volguessin continuar anessin a Ripoll. Amb només un sènior vam veure que era

molt difícil mantenir el club, i vam prendre una decisió". Monje recorda molt bé la situació: "Vaig anar a Ripoll i els vaig dir; tinc tots aquests jugadors, i, si voleu, teniu un equip de Segona Catalana. El que no vull és que els meus jugadors es quedin sense jugar". Així es tanca una periana, però no a pany i forrellat. "El club està en *stand-by*. Si ve algú amb empenta ho vol tirar endavant serem els primers a ajudar-lo". "El futbol tira molt", lamenta Campà, que veu com la majoria de nens a Ribes s'apunten al club de futbol. "Has de pensar que per jugar a futbol només cal una pilota, i no és necessari tenir moltes més habilitats. Per jugar a hoquei has de saber patinar, has de tenir una pista adequada, material adequat...". Monje ho explica fredament. "És una època passada, ens ho vam passar molt bé, però ja s'ha acabat. Ara gaudixo, per exemple, de David Martín, que era un jugador nostre que està al Ripoll de Primera Catalana, i me'n sento molt orgullós". Com orgullós se sent Campà quan troba la fitxa de Jordi Adroher, actual jugador del Benfíca, que va sortir de la base del Club Patí Ribes. Un club intermitent. De moment, tancat.

RIPOLL DE LA BOTIGA A CASA

COM?
Truca al teu establiment i encarrega allò que vols.
Deixa la teva adreça i t'ho portem a casa!

QUAN?
Les comandes realitzades al matí, se serviran a la tarda.
Les comandes realitzades a la tarda, se serviran al matí.

COM PAGAREM?
Agrupem els teus tiquets. Paga amb efectiu o targeta.

COM HO PORTAREM?
Tenim furgonetes a la vostra disposició.
Complem les mesures de seguretat i higiene necessàries.

TRUCA O OBRIM UN MESSEGE A LA TEVA BOTIGA PER FER LES TEVES COMANDES. SPREM EL QUE VOLS.

Si el teu comerç no surt a la llista i t'hi vols adherir, fes-ho saber.

Recordau que les comandes també les podeu fer a la plataforma de comerç comarcal: resprod.compresaripoll.com

ESTABLIMENT	ESTÀ OBERT?	CONTACTE	PRODUCTE
PESCA SALVOR DION	SÍ	626.62.65.31 (Carles)	Menjars preparats
ORN FRUITÓS	SÍ	970.84.50.72 (Mª Àngels)	Carisseria
ORLES I MIRA	SÍ	639.96.2.48 (Carles)	Carisseria
OR LA MORDA	SÍ	669.79.85.53 (Rosal)	Carisseria
ORNGROSES	NO	674.45.76.42 (Seraf)	Fiors i plantes
ESPIGA VERDA	NO	652.95.08.24 (Marta)	Fiors i plantes
RUBICÓN	SÍ	615.77.72.42 (Marta)	Fiors, plantes i menjars per animals
9 MOBLE	NO	685.30.43.37 (Josep)	Mobles i decoració
CONGELATS DELTER	SÍ	637.49.81.17 (Mireia)	Congelats, cafè i infusions
RASH RIPOLL	NO	644.42.26.11 (Xevi)	Fotografia
FOTOPARC	NO	636.37.31.83 (Frodal)	Fotografia
ESSÈNCIA	NO	666.32.56.71 (Sandra)	Cosmètica i regals
KIOTS	NO	687.87.07 (Eva)	Roba Home i Dona
RUB D'OR	NO	627.88.39.93 (Marta)	Roba i complementos
MARINA	NO	627.00.58 (Carme)	Merceria i roba interior
KOSBYBY	NO	609.81.78.22 (Nora)	Roba de nens
RECOPOLIS	NO	679.00.95.31 (Carme)	Menjar per endur
IRPIN	NO	636.37.31.83 (Frodal)	Menjar per endur
RUPA	SÍ	972.70.03 (Pau) / 972.70.03 (Dereia)	Pa i brioixeria
90 & MOUNTAIN	NO	677.25.00.64 (Marta)	Materia de muntanya i esport
REDER	NO	665.34.29.06 (Àngel)	Prints i decoració
DICO	NO	660.87.58.85 (David)	Ferreteria
GRUBIFF	SÍ	65.44.35.43 (Rafel)	País Fresc
VESTA	NO	636.06.92.9 (Vanessa)	Roba (home i dona)
PERFUMERIA NINGUOLA	NO	650.66.24.66 (Irene)	Perfumeria i maquillatge
CRIFULES	NO	626.36.33.22 (Luisa)	Menjar a domicili
TINTARD	SÍ	656.62.47.18 (David)	Mobles i catifes depressores
JOIERIA ORFEDRAMUNT	NO	669.61.65.49 (Rosal)	Joieria i rebolgers
ORN COSTA	SÍ	680.76.89.04 (Isabel)	Pastisseria i cafeteria
SPORTSOUTLET	NO	677.09.25.16 (David)	Productes d'esport
MIRAM NIRM	SÍ	677.58.83.87 (Marta)	Menjars preparats (homès i infantil)
CARRISERA CONSTRINO	SÍ	620.66.51.28 (Àngel)	Carisseria
VINO LA VINYA	SÍ	699.22.59.42 (David)	Vins i begudes
ORN TINEDA	SÍ	608.33.80.17	Carisseria i polsera
GUX	NO	872.01.84.81 (Lluís)	Materia de muntanya i esport
HERBOLARIA MÓNICA	SÍ	972.70.36.64	Alimentació natural
FRUTERIA LA PERA	SÍ	630.21.98.49 (Cristina)	Fruta i verdura
TRONC	SÍ	639.70.00.52 (Ramon)	Elèctric
LA CLOSCA	SÍ	686.85.7.5 (David)	Reverterol
ORN PDRÓS	NO	638.48.26.34 (Àngel)	Roba i complementos
GUROS	NO	620.84.66.39 (Àngel)	Cosmètica
COSMÈTICS EVA	NO	676.66.67.73 (Eva)	Productes cosmètics i peruqueria
ELECT. COLOMER	SÍ	626.58.06.80 (Gum)	Electrodomètics
LA JOGUINA	NO	659.94.43.19 (Raquel)	Joguines i llibradures
SEP INFORMÀTICA	SÍ	972.70.481 (Xevi O Àngel)	Informàtica i telefonia
LA CONFONÇA	NO	656.65.90.60 (David)	Roba i sabates
PI TOU	SÍ	536.79.12.12 (Rafel)	Fa i bolleria

Entrevista a Mariona Baraldés, regidora de la CUP a Campdevàrol

“S’hauria de començar a plantejar què passarà quan tornem”

Campdevàrol

Jordi Remolins

Deu mesos després de les municipals, creu que es va perdre una bona oportunitat de treure JxCat del govern de Campdevàrol?

Sí, ho vam tenir a tocar i hauria estat una bona oportunitat per fer un canvi a l'Ajuntament. Tot i això, haver de pactar amb ERC també era complicat perquè tenim dinàmiques força diferents. Però hauríem acabat consensuant maneres de fer. Tot i que la institucionalització de l'Ajuntament no dona massa marge d'actuació, hauríem treballat espais que ara queden al marge, com l'espai dels i les joves.

Ho va entendre que part del grup de MES a l'oposició s'integrés a la candidatura de JxCat?

No ho vaig entendre, però no em va sorprendre. Als últims temps l'oposició que feien era molt laxa comparada amb la del principi. Hi havia poc qüestionament i gairebé semblaven de l'equip de govern. Aquestes actituds em costen d'entendre i no em serveix l'excusa que “es treballa pel poble”. Suposo que el pacte al Consell Comarcal ja va marcar camí. Aquest va ser l'error més gran.

Ha millorat la relació amb Dolors Costa respecte a la que havien tingut amb el seu antecessor?

Sí. Tot i que amb la Dolors estem força allunyades políticament, és una persona propera, amb qui es pot parlar de tot i no t'oblida quan has girat l'esquena. En aquest sentit crec que hi hem guanyat.

Mariona Baraldés, a casa seva

En l'any del centenari de l'Hospital, considera que la seva presència al municipi és un dels grans valors actuals en l'economia local?

Òbviament, tenir l'hospital a Campdevàrol afavoreix que hi hagi molt més flux de gent al poble i això a la vegada fa que econòmicament també se'n beneficiï. El problema és que l'economia està poc diversificada i depenem de pocs puntals, amb el risc que això comporta. S'han obert empreses noves però hi ha molts llocs de treball que es reparteixen en dues grans empreses, Hospital i Comforsa.

Parlant de Comforsa, entén que davant la crisi del coronavirus i la crida a confinament total que reiteradament fa el president Quim Torra, la Generalitat hauria d'haver pressionat per tancar, tractant-se

d'una empresa intervinguda?

Sí, penso que sent una empresa pública que depèn de la Generalitat, hauria d'haver tancat des del minut zero. És una contradicció fer aquest discurs i després mantenir l'empresa oberta. Demanen determinació al govern espanyol i ells són els primers que no ho fan.

En tot cas sembla que el comitè d'empresa no està per tancaments...

Això és encara més greu. Que el comitè d'empresa, que ha de vetllar pel treballador, no vegi la necessitat de tancar és un exemple més que els grans sindicats i les patronals van sempre de bracet.

Durant aquest darrer mandat a Ripoll ha aparegut el Front Nacional de Catalunya, que ha estat bloquejat per la resta de

grups en considerar-los xenòfobs. Té cap indicati que la marca pugui estendre's a Campdevàrol?

No tenim cap indicati que hi pugui haver un nucli de Front Nacional.

En cas que així fos, actuarien com a Ripoll?

Sí, absolutament. El cordó sanitari a partits xenòfobs és del tot imprescindible.

Quin paper creu que ha de tenir la política municipal en les demandes independentistes de país?

Té un paper molt important i a més des del municipalisme es pot exercir molta pressió. L'Ajuntament és la institució més propera al poble. Moltes vegades el que es defensa al Parlament queda força lluny. Vehicular les demandes a través del teixit municipal té tota la lògica del món. Què passaria si tots els ajuntaments que

tenen governs que estan a favor de l'autodeterminació desobeïssim? La CUP sempre ha cregut que l'acció en clau municipalista té un potencial transformador que ha de construir noves alternatives. És des d'aquest espai des d'on es fa la política als barris, a les ciutats... Hauria de ser una alternativa real més enllà dels organismes que s'han creat.

En quin grau pensa que la crisi del coronavirus alterarà la política local d'aquest mandat?

Òbviament, tota activitat en quedarà ressentida. Els ajuntaments estan en serveis més que mínims i tot està aturat. La política municipal ha quedat en espera i el dia a dia no es pot desenvolupar amb normalitat. De tota manera aquesta legislatura a Campdevàrol és força de contenció. Venim de quatre anys d'inversió (places, pavelló i escola), i ara ens toca estrènyer el cinturó així que no tenim grans projectes que se'n vegin afectats. S'hauria de començar a plantejar què passarà quan tornem. L'Ajuntament hauria d'oferir l'ajuda necessària per a famílies que després d'això estiguin en situació de risc. Arremangar-se, treballar colze a colze amb Benestar Social i ser imaginatius per donar resposta als comerciants del poble.

Què troba a faltar en la política cultural de Campdevàrol?

Doncs com en tots els àmbits de les polítiques que es fan al poble, alternatives per a la gent jove. L'accés a la cultura és indispensable perquè participin en la societat. És una eina que els pot permetre prendre consciència del patrimoni cultural i que crea vincle al poble. Un espai per enfortir relacions socials i fins i tot intercanvis intergeneracionals. La joventut ha de poder expressar-se i participar activament de la política municipal sense estar al servei del govern.

Fes
Fundació Educativa de Sabadell

El teu futur comença aquí!

Matricula Oberta

TECHCAMPUS

Preparem els professionals que donaran resposta a les necessitats de la indústria del futur.
Oferta formativa entorn de la tecnologia i la Indústria 4.0

- **CFGS** EN ROBÒTICA, AUTOMATITZACIÓ I MECATRÒNICA
- **CFGS** EN DISSENY I PROGRAMACIÓ EN FABRICACIÓ AVANÇADA

FORMACIÓ DUAL
CONTRACTE REMUNERAT
ESTUDIA I TREBALLA

100% INSERCIÓ
LABORAL

ACCÉS DIRECTE
GRAU UNIVERSITARI

ALLOTJAMENT PER
ESTUDIANTS

CENTRE PREPARADOR
CAMBRIDGE SCHOOL

GRUPS REDUÏTS
ASSESSORAMENT
PERSONALITZAT

PRÀCTIQUES EN EMPRESES
INTERNACIONALS

PART DELS ESTUDIS
FINANÇATS PER LA
FUNDACIÓ

www.fes.cat | T. 972 70 11 31 | info@fes.cat

FARMÀCIES

Vic

+EURAS

C. Tagamanent, 1 | dia 30

+ATLÀNTIDA

C. Montserrat, 11 | dia 31

+AUSA

C. Pare Huix, 15 | dia 1

+POU

Av. Olímpia, 5 | dia 2

Torelló

+PRAT

C. del Pont, 17 | dia 30

+BARDOLET

C. Canigó, 72 | dia 31

+ESTUDIS

C. Anselm Clavé, 2 | dia 1

+ACEVES

C. Prat de la Riba, 1 | dia 2

Manlleu

+ASSUMPTA AUTET

C. Font, 15 | dia 30

+MARTA

Av. Roma, 100-102 | dia 31

+ESPONA

Pg. Sant Joan, 115 | dia 1

+DE GRÀCIA

Av. Roma, 200 | dia 2

Tona

+FABRÉ

C. Barcelona, 2 | dies 30, 31
i 2

Roda de Ter

+CONSTANÇÓ

C. Sant Josep, 1 | dies 30, 31,
i 2

Olost

+LÓPEZ

Pg. Dr. Lleopart, 4 | dia 31

Prats de Lluçanès

+VIVER

C. Major, 35 | dies 30 i 1

Sant Bartomeu del Grau

+CASACUBERTA

C. Vell, 35 | dia 2

St. Quirze de Besora

+BESORA, SCP

C. del Pont, 45 | dies 30, 31,
i 2

Ripoll

+PRUJÀ

Pl. Sant Eudald, 2 | dies 30,
31, i 2

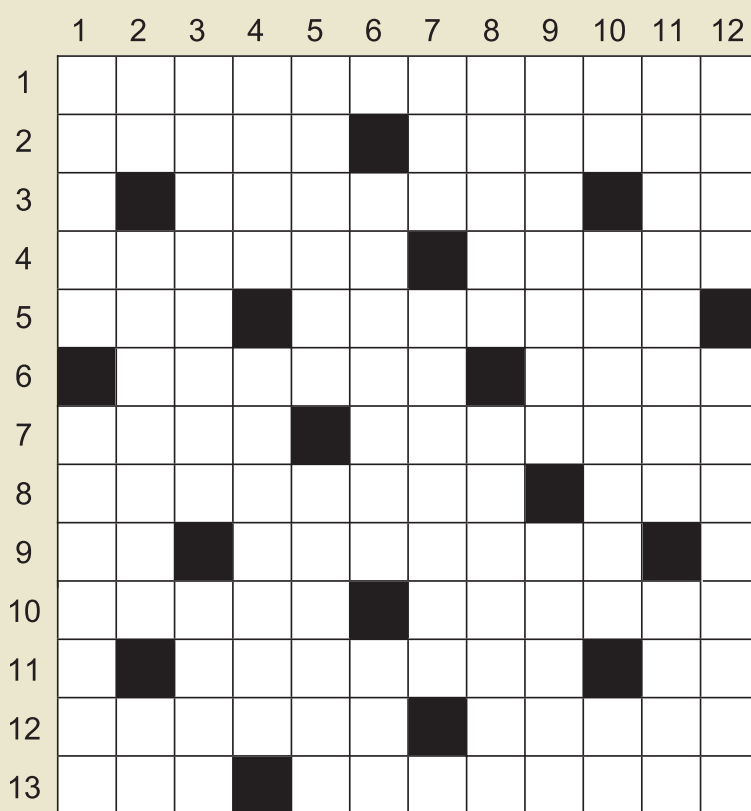
St. Joan Abadeses

+SUNYER

C. Pere Rovira, 14 | dies 30,
31, i 2

Mots encreuats

Per Pau Vidal

HORIZONTALS: 1. Vehicle per viatjar tan complet que es fa els embussos ella sola / 2. Flor de color de gamba, i un cop l'any d'argent. Experimentat com un toro dels grossos / 3. Perfil de paret. L'univers del rovell, l'asfixiant. Atrapades enmig de les xarxes / 4. Remullar fins a malmetre l'amarra. Un èquid enmig del pas / 5. La globalització no, la globalitat. De fa 30 o 40 anys és una font de conflicte permanent / 6. Té molts números per ser monjo. Remenant el dial m'ha sortit un idioma / 7. Capa de superjutge. El de la tele l'envegem i el del barri el planyem / 8. Borinaré de mala manera fins que brandi bandera. A l'interior de la terra / 9. Cua de balena. Fer plorar els pins. De vegades ho és tot i és només un / 10. No et belluguis, i fes-ho aquí! Estesa, escampadissa / 11. De vegades és un i és només tot. Com un petit pilar, el punt de ganxet. El sí de les dames / 12. Concep la vida al contrari que l'endogen. El més dur de la qüestió / 13. Sexe sense conclusió. Entre en Margall i en Bargalló, una palma.

VERTICALS: 1. De bona hora, quan escriu en Llach. Engabies al Ter peixos comestibles / 2. Ai, el vuit sense folre. Vaixell que va com una Honda. Valencià de Xerès / 3. Amoroiseix el pa de les comarques de l'Ebre. Remulli de

cap a peus però de peus a cap / 4. Per a un ca és una provocació. Mescladissa i confusió que l'aigua no fa sinó augmentar / 5. Sofà amb gust de salmó o de caviar. És massa lluny per arribar-hi sense esmorzar / 6. La gota que vessa del got. Massa ventilat per ser prou coratjós. Anàfora interna / 7. Rebaix per falta de vocals. Gratarien, rosegarien. Del tibet en fa tres / 8. Mancat d'arrels, com el Zaire quan la revolta. Aquesta arrel, en canvi, calma qualsevol revoltós / 9. Mare de tots els bistecs. Es comporta com si representés / 10. Vagó sense parets. Proveïdora de la fariñera. Clos per manca de teixit connectiu / 11. Es passa tot el llibre explicant una història. Xop, com en Francesc de Borja / 12. Per un ciri com aquest podries quedar xata. Inesperada aparició que tanmateix no arriba a causar interrupció.

SOLUCIONS

Concurs de dibuix

Per a nens i nenes de 8 a 14 anys

EL 9 + petit

Tema:

Una aventura emocionant

Participeu en el concurs de dibuix escolar que organitza cada mes

EL 9 NOU

Hi haurà un regal per al guanyador/a i ajudareu a ampliar la biblioteca de l'escola amb una col·lecció de llibres i una subscripció anual a EL 9 NOU

Regal per al GUANYADOR/A:
quatre entrades
per anar al

Regal per a l'ESCOLA:
Subscripció a EL 9 NOU

i un LOT DE LLIBRES

BASES

- 1.- Els dibuixos s'han de presentar en folis o cartolines mida A-4, en format HORIZONTAL. Cada dibuix ha de portar el nom i cognoms del nen/a, edat i població. També el nom de l'escola i el telèfon.
- 2.- La temàtica és: "Una aventura emocionant". La tècnica és lliure i també el material a utilitzar: retoladors, colors, aquarel·les...
- 3.- Cada mes, de novembre a maig, s'escolliran dos dibuixos com a finalistes, que es publicaran a les pàgines d'EL 9 +PETIT. Tots els dibuixos finalistes participaran, a principis de juny, a la gran final, on un jurat especialitzat escollirà el dibuix guanyador. Hi haurà un premi individual per a l'alumne, quatre entrades per anar al Parc d'Ataccions Tibidabo i una subscripció a EL 9 NOU i un lot de llibres per a l'escola.
- 4.- Els dibuixos cal fer-los arribar, cada mes, a la redacció d'EL 9 NOU (pl. de la Catedral, 2, de Vic), en horari d'oficina
També el podeu enviar per correu electrònic a marketing@vic.el9nou.com
- 5.- Només podran participar en el concurs les escoles de les comarques d'Osona i el Ripollès.

Al facilitar les vostres dades accepteu expressament la política de privacitat de Premsa d'Osona, SA, que podeu consultar a www.el9nou.cat

ferSalut
Laboratori d'Anàlisis Clíniques

CUIDAR-SE PER CUIDAR

Què comporta cuidar una persona amb pèrdua d'autonomia?

Aïllament i solitud: manca de temps per realitzar activitats per al benestar personal i per interaccionar amb altres persones, distanciament dels amics i dels familiars...

Cansament: la tasca de cuidar comporta un gran esforç, tant físic com emocional.

Por, incertesa...

Dificultats econòmiques: moltes vegades no es disposen dels recursos suficients.

La importància de l'autocura per poder cuidar

És important que la persona cuidadora aprengui a cuidar-se a si mateixa abans de continuar amb la cura de tercers. És com quan anem en avió, que en cas de necessitar la mascareta, abans d'ajudar els altres, te l'has de posar primer a tu mateix. Per tant, per poder cuidar una altra persona abans t'has de cuidar tu.

Quins senyals ens indiquen esgotament en la persona cuidadora?

Problemes del son.
Sentir-se cansat/ada durant la major part del dia, sentir que ja no es té tanta energia...
Haver perdut contacte amb amigats, sentir-se aïllat, no tenir ningú amb qui parlar de com et sents.
Consum excessiu de medicaments, begudes estimulants, alcohol o tabac.

Contractures, mal de panxa, palpitations...
Enfadat-se més ràpidament, donar massa importància a coses que no la tenen, canvis d'humor, tractar pitjor la gent...
Problemes de memòria.
Negació de la situació.

Consells per a persones cuidadores

Dedica temps per a tu, per veure amics, fer aquella activitat que t'encanta...

Tingues cura de la teva salut, tu ets el primer.

Si tens dubtes sobre la cura del pacient, consulta amb el teu metge o infermera, t'acompanyaran durant tot el procés. Consulta sobre els tallers de cuidadors.

Parla amb la teva treballadora social per poder planificar recursos de futur (residència, centre de dia...).

F ANÀLISIS CLÍNICALS
LABORATORI DR. FARGAS

- Anàlisis Bioquímiques, Hematològiques, Microbiològiques-Parasitològiques.
- Citogenètica, al·lèrgia, hormones, fertilitat.
- Anàlisis d'aigua de consum humà ISO 9001:2015.

Concertat amb les principals Mútues i Companyies d'Assegurances
e-mail: laboratorio.fargas@synlab.es

Horari: Diari de 8 a 15 i de 16 a 18 h.
Dissabtes de 9 a 13 h.

Tel. 93 885 08 08 - C. Morgades, 23, baixos - Vic

DERMATOLOGIA
Dr. Josep M. Arimany
Dra. M. A. González-Enseñat

- DERMATOLOGIA
I DERMATOLOGIA PEDIÀTRICA

- Teràpia fotodinàmica - Làser

Rambla Hospital, 4, pral. 1a
Tel. 93 885 24 36 - 08500 VIC

OTORINOLARINGOLOGIA
Dr. JOSEP MOLERA BLANCH

GOLA - NAS - OÏDA

HORES CONVINGUDES

Pl. Estació, 8, entresòl - VIC
Tel. 93 885 26 21

UROLOGIA
J. Dinarès i Prat
Metge-Uròleg

UROLOGIA GENERAL I INFANTIL

HORES CONVINGUDES
dinaresvic@hotmail.com

Rda. Camprodon, 26 • Escala D. baixos
VIC - 93 885 27 56
C. Macià Bonaplata, 4 • Escala B2, 2n 1a
Ripoll - 972 71 43 54 (edifici Casino)

OFTALMOLOGIA
Dr. RAFART ARUMÍ

• OFTALMOLOGIA GENERAL
• CIRURGIA OCULAR

Clínica de Vic
Rda. Francesc Camprodon, 4, 3a planta
VIC - Tel. 93 885 55 09

Núria Mata
Psicòloga i psicoterapeuta

Informe-vos sobre
ASSISTÈNCIA ONLINE

Tel. 93 886 06 34
www.nuriamata.com
Pl. Canonge Collet, 8, 1r 2a
Vic

Dr. Ramon Vilaró Portet
Col. 15379

ESPECIALISTA EN CIRURGIA ORTOPÈDICA I TRAUMATOLOGIA

- Cirurgia pròtesi genoll i maluc - Artroscòpia genoll, espalla i turmell - Ortopèdia infantil -

Tractament de patologies esportives amb factors de creixement

Clínica Sant Josep - Vic - Tel. 93 886 17 00

DR. J. FOLCH
METGE EDUCADOR I PSIQUIATRE

osonament
serveis integrats de salut mental

C. Josep M. Selva, 2 - Vic
Tel. 93 889 50 59 - osonament.cat

GUIA MÈDICA
Si voleu ser-hi truqueu al
93 889 49 49
93 860 30 20

EL 9 NOU

comas
Òptica i Ortopèdia
Des de 1904

Pl. Sta. Clara, 6
93 886 10 55
Pg. Generalitat, 26
93 885 46 52
Rbla. Davallades, 5
93 885 47 22
C. Nou, 43
93 886 10 55
VIC

Laboratoris Eurás
Laboratori d'Anàlisis Clíniques

ANÀLISIS CLÍNICALS
Microbiològiques, hematològiques, hormonals, bioquímiques, toxicològiques, immunològiques.

Fem analítiques per mútues i privats.

Horari de 8 a 20h
C. Gallissà, 19 - Tel. 93 883 23 04
www.synlab.es

Dr. Oriol Parés
ANGIOLOGIA I CIRURGIA VASCULAR

MALALTIES CIRCULATORIES
Varius (CHIVA, estètica...)
edema limfàtic, úlceres...

CONCERT AMB MÚTUES

Vic - Bayès Consultori Tel. 93 889 22 29
Vic - Clínica de Vic - Bayès Clínica Tel. 93 881 65 00
Manlleu - Centre Mèdic Manlleu Tel. 93 851 41 11

Rda. Camprodon, 1 3A Vic
T - 93 858 09 08
centrevsk.com

Centre oftalmològic VSK

Dra. Marina Versekas
Cirurgiana

FecunMed
Especialistes en fertilitat i reproducció assistida

Consultori Bayès
Plaça de la Catedral, 9 - Vic

Bayès consultori
Centre mèdic Vic

Plaça Catedral, 9 - VIC
Tel. 93 889 22 29

www.bayesconsultori.cat
Nou servei de CITA WEB

ESPECIALISTES

Cardiologia	Prof. A. Bayés de Luna, Prof. T. Bayés
Cardiologia pediàtrica	Genís, Dr. J. Riba, Dr. P. Codina
Medicina interna i geriatria	Dr. F. Rosés
Neurologia	Dr. J. Brugués, Dr. R. Pujol
Reumatologia	Dr. A. Arboix, Dra. A. Bayés
Aparell digestiu	Dr. R. Sanmartí, Dr. J. Rodríguez
Oncologia	Dr. R. Barniol
Endocrinologia	Dr. E. Batiste-Alentorn
Dermatologia	Dr. I. Saigú
Dermatoestètica	Prof. A. Castells, Dr. J. Arimany, Dr. R. Torné, Dra. L. Canal
Psiquiatria	Dra. L. Canal i Dra. E. Quintana
Psiquiatria infantil i juvenil	Dr. J. del Rio, Dra. M. Aubareda
Al·lèrgia-immunologia clínica	Dr. P. Tàpias
Al·lèrgia pediàtrica	Dra. A. Sala
Pediatria	Dra. A. López
Ginecologia i Obstetrícia	Dr. P. Domènech, Dra. A. López
Ginecologia i reproducció assistida	Dr. R. Rovira, Dr. J. Grau
Urologia	Dr. X. Saura, Dra. N. Gil, Dra. N. Murcia
Angiologia i cirurgia vascular	Dr. J. Fernández-Zuazu
Otorinolaringologia	Dr. O. Parés
Oftalmologia	Dr. M. Molinero, Dr. J. Camprubí
Oftalmologia infantil	Dr. J. Tell, Dr. S. Bofill
Traumatologia	Dra. S. Molina, Dr. Joan Serra
Pneumologia	Dr. L. Guillaumet, Dr. F. Diaz, Dr. G. Bori
Cirurgia general	Dra. S. Molina, Dr. Joan Serra
Cirurgia oral i maxil·lofacial	Dr. J. Molinas
Cirurgia estètica i reparadora	Dr. C. Bassas
Clínica del dolor	Dra. A. Torres, Dra. N. González, Dr. P. Bosacoma
Psicogeriatría	Dra. M. Jiménez
Medicina de família	Dr. F. Escabia
Medicina del son	Dr. J. Fontarnau
Anestesiologia	Dra. Ester Tió
Psicologia	Dr. J. de Ferrer, Dra. M. Jiménez, Dra. T. Planella
Psicologia infantil	Llic. P. Borrat
Neuropsicologia	Llic. I. Verdaguier
Psicologia transpersonal	Llic. I. Sala
Dietètica i nutrició	Llic. M. Fellicer
Podologia	Dra. E. Quintana
Logopèdia	Sra. C. Sallent
Fisioteràpia	Sra. M. Mauri
Òptic-Optometrista	Sra. C. Carolera, Sra. M. Torra, Sra. A. Soler, Sra. M. Parra
Anàlisis clíniques	Sra. A. Grifell
	Dr. J. Fargas

GUIA MÈDICA

Vols ser-hi?
Tel. 93 889 49 49

CHV CLÍNICA DE VIC
CONSORCI HOSPITALARI DE VIC

EN BONES MANS

CAPACITAT D'ELECCIÓ
CONFORT
SEGURETAT

CONSULTES EXTERNES
Ronda Francesc Camprodon, 4. Vic
Tel. 93 886 31 31/902 482 211
Fax 93 886 78 22

HOSPITALITZACIÓ
Francesc Pla "El Vigatà", 1. Vic
Tel. 93 702 77 41 Fax 93 702 77 62

clinicadevic@chv.cat · www.chv.cat

restaurant La Mola

Tel. 93 888 04 52
Fax 93 888 05 22
SANTA CREU DE JUTGLAR
www.restaurantlamola.com

75
Can Pascual
1944 2019
www.canpascual.cat

Plaça Verdaguier, 3 - FOLGUEROLES
Tel. 93 812 21 18 / 625 52 22 90

IDONI

RESTAURANT

Menú diari
Menú de cap de setmana
Dilluns tancat per festa setmanal
De dimarts a diumenge servei migdia

Nits de divendres i dissabte (obert amb reserva prèvia)

Av. Olímpia - Tel. 93 883 27 01
Vic (Recinte Club Tennis Vic, 1r pis)
info@restaurantidoni.com

restaurantidoni.com

QOC

QUI | QUIRI | CUIT

POLLASTRES | OUS | VERDURES | TAPES | COMBINATS

Restaurant, botiga per emportar i terrassa

Plaça Major de Vic, 35
Tel. 621 26 88 05

ÀUSTRIA

POSTRES

Són una pastries típiques tradicionals de la cuina austríaca i del sud d'Alemanya. La recepta més antiga coneguda és de 1697.

El origen podrien remuntar-se a les cuines bizantines, gènere o turca. Antigament, servia com un aliment per a la gent pobra.

És un pastís de xocolata típica d'Àustria. Consisteix en dues planxes gruixudes de pa de pessic de xocolata i mantega separades per una fina capa de melmelada d'albercoc i recobertes amb un glacejat de xocolata negra per sobre i els costats. La xocolata que cobreix el pastís permet que es

RESTAURANT

Jardinet

DES DE 1980
40è aniversari

Menú diari 16,90€
Menú nits 23,90€

Menú especial 28,90€

OBERT migdia:
de dimarts a diumenge
Nit: divendres i dissabte

C. Corretgers, 8 Vic
93 886 28 77

Fussimanya

Cuina catalana i de temporada
Obert els migdies (excepte dijous)
Obert els vespres de divendres i dissabte

Reserves: 93 812 21 88
www.fussimanya.cat

EL PETRICO

BAR RESTAURANT

Dels plats del Barrio
GAUDIRAS
i no te'n penediràs

Arquebisbe Alemany, 41
Tel. 93 883 37 71 - VIC

80's Spirit Vic

MENÚ DIARI 10,50€ de cuina mediterrània

TANCAT TEMPORALMENT PER SITUACIÓ EXEPCCIONAL

Viu l'època d'or

SAVANTEMENT
refusar les sol·licituds

De dimarts a dijous 12h-22h |
De dijous a diumenge 12h-00h | Dissabtes 10h - 00h
(vine a gaudir del nostre "American Breakfast")
Diumenges 12h - 22h | Dilluns festa setmanal

Pl. de la Pietat, 2 - VIC
93 807 18 91 www.80sspirit.com

RESTAURANT SANT MIQUEL

Mas Colomer - Sant Esteve d'en Bas
972 69 01 23

Menú diari · Menú de cap de setmana · Menú per a grups i festes familiars · Carta

Obert migdies i vespres
Dimecres tancat per festa setmanal
restaurantsmiquel@gmail.com
www.allotjamentsrurals.com

GUIA GASTRONÒMICA

Vols ser-hi? 93 889 49 49

GASTRONOMIA EUROPEA

'APFELSTRUDEL' O 'STRUDEL' DE POMA

Consisteix en un rotllo molt fi de massa, sovint de pasta de full, farcit de compota de poma, sucre, canyella, panses i pa ratllat que un cop preparat es cuina al forn.

El rom es fa servir en alguns casos com a saboritzant. Altres receptes inclouen pinyons, nous o ametlles ratllades.

PASTÍS SACHER

conservi durant períodes llargs de temps. Tradicionalment, se sol acompanyar de nata muntada.

Va ser inventada el 1832 per Franz Sacher, un aprenent de rebosteria, per sorprendre un selecte grup de convidats del príncep Klemens Wenzel von Metternich.

Des de 1992
 EL CALIU C. de la Riera, 13
 Tel. 93 889 52 71 - Vic
 www.elcaliuvic.com

Restaurant COLOMER
menú i carta
 C. Montseny, 15
 Tel. 93 888 72 61
 08519 TAVÈRNOLES
 Barcelona

MONTANYÀ
 HOTEL & LODGE
 Salons per a casaments, banquets, convencions, comunions i reunions familiars.
Urbanització El Montanyà · SEVA
 Tel. 93 702 76 00
 www.montanyahotel.com

RESTAURANT 4 CARRETERES
 Carretera C-17, km 50 - Tona (Barcelona)
 Tel. 93 887 03 50 - Fax 93 887 04 00
 fidormasl@gmail.com - www.4carreteres.com
MENJADORS PER A CELEBRACIONS
 Restaurant:
 De dilluns a diumenge: dinars i sopars, menús de 12,50€ i 22€
 Cafeteria:
 De dilluns a divendres: menús a 11,85€
 Divendres, dissabte i diumenge vespre: menús a 15,50€

Bar Restaurant
 Menú diari i carta

Opera Barroca

OBERT
 de dilluns a diumenge
 de 12h a 24h

TANCAT TEMPORALMENT PER SITUACIÓ EXEPCIONAL

Carreter de la Riera, 12 - VIC
 Tel. reserves: 649 68 29 88
 www.operabarroca.cat

ARRÒS I PEIX
 restaurant
Un nou concepte de restaurant!
 VIC - C/ RIERA, Nº 30 (08500)
 (PLAÇA GAUDÍ) - TEL. 938 832 564
 arrossipeix.cat - arrossipeix@gmail.com
 OBERT / DE DIMARTS A DIUMENGE MIGDA I NIT
 TANCAT / DIMARTS NIT I DILLUNS TOT EL DIA

barretto
 il ristorante pizzeria
 ■ Cuina italiana
 ■ Carta i pizzes artesanes
 ■ Menjar per emportar
 ■ Sopars per a grups
 Obert de dimarts a diumenge, de 20 a 24h
 Dissabte i diumenge de 13 a 16h
 DILLUNS FESTA SETMANAL, excepte festius i vigílies
 Sant Just, 8 - 08500 Vic
 Tel. 93 883 21 57

RESTAURANT MANDARIN
*El mínim és immens...
 ... Tu decideixes
 Gaudeix del Wok
 ... els divendres i
 dissabtes al vespre*
 C. Perot Rocaguinarda, 24 - VIC
 Tel. 93 881 47 66 - www.mandarinvic.com

GUIA GASTRONÒMICA

Vols ser-hi? Tel. 93 889 49 49

80's Spirit Vic
Viu l'època dels 80!
SOM L'AUTÈNTIC 80'S
 refusa imitacions
 Dimarts, dimecres i dijous de 17-24h
 Divendres, dissabtes i diumenges de 12h-24h
 DILLUNS TANCAT
 Pl. de la Pietat, 2 - VIC
 93 807 18 91 - www.80spirit.com

Serveis

Pagès i Gassó. Investigacions familiars, laborals i mercantils. Control de menors. Tel. 93 883 28 33.

Guies de SERVEIS
si voleu ser-hi
truqueu al
93 889 49 49
93 860 30 20

EXPO MUDANCES VIC, S.L.

- Servei de guardamobles
- Especialistes en muntatge i desmuntatge de mobles

C. Canigó, 83, 4t 3a - Tel. 619 35 79 73 - 675 92 13 76 - VIC

Girbau Consulting
Oficina tècnica ambiental

Agricultura i Ramaderia Ecològica (PAC)

Av. Paisos Catalans, 5 B - VIC
Tel. 93 854 11 69
www.girbauconsulting.com
girbau@girbauconsulting.com

COMPRO PISOS AL COMPTAT

24 / 48 HORES

JOAN 617 28 08 50

DESEMBUSSOS I FOSSES SÈPTIQUES

M.TERRICABRAS S.L.

Ctra. Sant Hipòlit, km. 4,100 - GURB
Tel. 93 886 24 78
www.terrucas.cat

Per anunciar-vos a **EL 9 NOU** truqueu al

93 889 49 49

ES LLOGA CASA DE PAGÈS A TONA

Per a caps de setmana i per a tot tipus de celebracions. També lloguem dues sales per un dia.

PER A MÉS INFORMACIÓ
639 37 66 12 • 93 851 55 20

NEIDA
Neteja · Aigua · Tecnologia

DESEMBUSSOS, NETEGES I TRANSPORT D'AIGUA

Tel. 630 96 42 84 - 93 857 03 74 - contacte@neida.cat

AUTODESBALLESTAMENTS LA GLEVA

Ctra. N-152, km 75,6 - LES MASIES DE VOLTREGA
93 857 11 53 - 93 850 24 70

US OFERIM ELS NOSTRES SERVEIS

- COMPRA DE VEHICLES ACCIDENTATS
- RETIRADA DE VEHICLES USATS PER DESBALLESTAMENT
- TRAMITACIÓ DE BANCES DEFINITIVES
- VENDA DE RECANVIS D'OCCASIÓ

Per a més informació, truqui'ns als telèfons:
www.desguaceslaглеva.com 93 857 11 53
Botiga on-line 93 857 06 10
Fax 93 850 24 70

Ara més que mai necessitem estar ben informats

Per només **29€** podeu llegir durant tres mesos en format digital **EL 9 NOU**

Per saber com afecta a la comarca i a la nostra vida quotidiana l'aparició del coronavirus, llegiu **EL 9 NOU**

La informació de proximitat explicada amb rigor

Informe-vos a través d'un mitjà de confiança

Aproveiteu l'oportunitat. Doneu-vos d'alta a través d'**el9nou.cat** o trucant al **93 889 49 49** i demaneu per subscripcions

QUIOSC DIGITAL

Si no disposeu d'un punt de venda proper per comprar **EL 9 NOU**, ara podeu accedir la versió impresa en format digital per llegir-la des de qualsevol dispositiu.

Podeu comprar exemplars solts o edicions endarrerides.

Com fer-ho?

1. **Entreu a EL9NOU.CAT.** Seleccioneu la pestanya "edició impresa" a la capçalera de la web o a la imatge de portada del diari.
2. **Trieu l'edició.** Escolliu l'exemplar d'**EL 9 NOU** del dia que vulgueu. Pagueu amb targeta de crèdit amb totes les garanties de seguretat.
3. **Llegiu el diari.** El teniu disponible al telèfon, a la tauleta o a l'ordinador quan vulgueu.

LA PROGRAMACIÓ D'AQUESTA SETMANA

Dilluns 30

6.00 CAMINANT PER CATALUNYA. Montcaro.
 6.30 GAUDEIX LA FESTA. Confinats.
 7.00 CARRETERES. N-260.
 7.30 DES DEL CAMPANAR. Vic.
 8.00 NOTÍCIES EN XARXA. Informatiu matinal.
 9.00 TERRITORI 17. Magazín. Presenten: Vicenç Bigas i Jordi Sunyer.
 12.00 GAUDEIX LA FESTA.
 12.30 TERRITORI CONTEMPORANI. Presenta: Martí Sales.
 13.00 TOT JAZZ.
 13.30 AVENTURA'T. No para de créixer l'afició per l'esquí de muntanya.
 14.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu. Presenta: Natàlia Peix.
 14.30 DIBUIXOS ANIMATS. Infantil. LMN'S, Monster Allergy i Zumbers.
 15.30 CARRETERES. N-II Gironès.
 16.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.

16.30 DES DEL CAMPANAR. Taradell.
 17.00 CARRETERES.
 17.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
 18.00 DES DEL CAMPANAR.

18.30 ENS QUEDEM A CASA. Històries des del confinament. Presenta: Clara Tena.
 19.00 CONNECTI.CAT. Presenta: Pere Puig.
 20.00 DE TEE A GREEN. Golf.
 20.30 EL 9 INFORMATIU. L'actualitat d'Osona.
 21.00 DES DEL CAMPANAR.
 21.30 FEM UN MUSICAL. Comença el càsting / Arriba el primer noi.
 22.30 EL 9 INFORMATIU.
 23.00 TERRITORI CONTEMPORANI. Presenta: Martí Sales.
 23.30 PAISATGES ENCREUATS. Presenta: Albert Brosa.
 0.00 GAUDEIX LA FESTA.
 0.30 EL 9 INFORMATIU.
 1.00 CONNECTI.CAT.
 2.00 DE TEE A GREEN. Golf.

2.30 PORTAL D'INFORMACIÓ DINÀMIC.

Dimarts 31

6.00 EL 9 INFORMATIU.
 6.30 DE TEE A GREEN. Golf.
 7.00 CARRETERES.
 7.30 DES DEL CAMPANAR.
 8.00 NOTÍCIES EN XARXA.
 9.00 TERRITORI 17. Magazín.
 12.00 EL 9 INFORMATIU.
 12.30 FEM UN MUSICAL.
 13.30 MEMÒRIES DEL TER. Rafael Rueda, un obrer de la fotografia.
 14.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu. Presenta: Natàlia Peix.
 14.30 DIBUIXOS ANIMATS. Infantil. LMN'S, Monster Allergy i Zumbers.
 15.30 CARRETERES. C-15.
 16.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
 16.30 DES DEL CAMPANAR. Prats de Lluçanès.
 17.00 CARRETERES. C-15.
 17.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
 18.00 DES DEL CAMPANAR.
 18.30 ENS QUEDEM A CASA.

19.00 CONNECTI.CAT.
 20.00 TERRITORI CONTEMPORANI. Presenta: Martí Sales.
 20.30 EL 9 INFORMATIU. L'actualitat d'Osona.
 21.00 DES DEL CAMPANAR.
 21.30 MEMÒRIES DEL TER.
 22.00 AVENTURA'T.
 22.30 EL 9 INFORMATIU.
 23.00 TERRITORI CONTEMPORANI. Presenta: Martí Sales.
 23.30 PAISATGES ENCREUATS.
 0.00 MEMÒRIES DEL TER.
 0.30 EL 9 INFORMATIU.
 1.00 CONNECTI.CAT. Espai de
 2.00 TERRITORI CONTEMPORANI. Presenta: Martí Sales.
 2.30 PORTAL D'INFORMACIÓ DINÀMIC.

Dimecres 1

6.00 EL 9 INFORMATIU.
 6.30 PAISATGES ENCREUATS.
 7.00 CARRETERES. C-15.
 7.30 DES DEL CAMPANAR.
 8.00 NOTÍCIES EN XARXA.
 9.00 TERRITORI 17. Magazín.
 12.00 EL 9 INFORMATIU.
 12.30 TERRITORI CONTEMPORANI. Presenta: Martí Sales.
 13.00 MEMÒRIES DEL TER.
 13.30 CAMINANT PER CATALUNYA. Serra del Montsià.
 14.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
 14.30 DIBUIXOS ANIMATS.

Infantil. LMN'S, Monster Allergy i Zumbers.
 15.30 CARRETERES. C-17.
 16.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
 16.30 DES DEL CAMPANAR. Viladrau.
 17.00 CARRETERES. C-17.
 17.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
 18.00 DES DEL CAMPANAR.
 18.30 ENS QUEDEM A CASA.
 19.00 CONNECTI.CAT.
 20.00 AVENTURA'T. Esports d'aventura.
 20.30 EL 9 INFORMATIU. L'actualitat d'Osona.
 21.00 DES DEL CAMPANAR.
 21.30 LA CANDELERA DE PERAFITA. Reportatge.
 22.00 CAMINANT PER CATALUNYA. Serra del Montsià.
 22.30 EL 9 INFORMATIU.
 23.00 TERRITORI CONTEMPORANI. Presenta: Martí Sales.
 23.30 PAISATGES ENCREUATS.
 0.00 AVENTURA'T.
 0.30 EL 9 INFORMATIU.
 1.00 CONNECTI.CAT.
 2.00 CAMINANT PER CATALUNYA.
 2.30 PORTAL D'INFORMACIÓ DINÀMIC.

Dijous 2

6.00 EL 9 INFORMATIU.
 6.30 AVENTURA'T.
 7.00 CARRETERES. C-17.
 7.30 DES DEL CAMPANAR.
 8.00 NOTÍCIES EN XARXA.
 9.00 TERRITORI 17. Magazín.
 12.00 EL 9 INFORMATIU.
 12.30 TERRITORI CONTEMPORANI.
 13.00 GAUDEIX LA FESTA. Cultura popular. Presenta: Joan Ignasi Gómez.
 13.30 AVENTURA'T.
 14.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
 14.30 DIBUIXOS ANIMATS. Infantil. LMN'S, Monster Allergy i Zumbers.
 15.30 CARRETERES. Collada de Toses.
 16.00 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
 16.30 DES DEL CAMPANAR. Alps.
 17.00 CARRETERES.
 17.30 AL DIA CATALUNYA CENTRAL. Informatiu.
 18.00 DES DEL CAMPANAR.
 18.30 ENS QUEDEM A CASA.
 19.00 CONNECTI.CAT.
 20.00 GAUDEIX LA FESTA.
 20.30 EL 9 INFORMATIU. L'actualitat d'Osona.
 21.00 DES DEL CAMPANAR.
 21.30 PAISATGES ENCREUATS.
 22.00 GAUDEIX LA FESTA.
 22.30 EL 9 INFORMATIU.
 23.00 TERRITORI CONTEMPORANI.
 23.30 PAISATGES ENCREUATS.
 0.00 GAUDEIX LA FESTA. 0.30 EL 9 INFORMATIU.
 1.00 CONNECTI.CAT.
 2.00 GAUDEIX LA FESTA.
 2.30 PORTAL D'INFORMACIÓ DINÀMIC.

Una hora cada dia de dibuixos animats per als més petits

Els protagonistes de LMN'S, Monster Allergy i Zumbers arriben a les teles locals per entretenir els més petits de la casa. Els que estan en edat preescolar aprendran les primeres paraules i números en anglès gràcies a la sèrie Zumbers'. I per als qui tenen entre 5 i 10 anys, s'emeten dues sèries: LMN'S, uns dibuixos animats que tenen com a protagonista el Dr. No, un científic malvat que vol dominar el món, i en Xip, un nen de 9 anys molt intel·ligent, i Monster Allergy. Aquesta sèrie ens mostra la història d'un nen que té moltes al·lèrgies i això fa que pugui veure tota mena de monstres. Té la capacitat de dominar-ne alguns i també s'ocupa de controlar aquells que per molt inofensius que siguin podrien provocar problemes al món.

Dibuixos animats de dilluns a divendres, 14.30

Cada matí, 'Territori 17'

Vicenç Bigas i Jordi Sunyer condueixen l'espai que se centrarà en l'evolució del coronavirus al Ripollès, Osona, el Moianès i el Vallès Oriental.

Territori 17 de dilluns a divendres, 9.00

'Al dia Catalunya Central', al migdia

Natàlia Peix presenta cada migdia l'informatiu d'Osona, el Bages, el Berguedà, el Moianès i el Lluçanès, centrat ara en l'evolució del coronavirus.

Al dia Catalunya Central de dilluns a divendres, 14.00

'El 9 Informatiu', al vespre

L'actualitat d'Osona es pot seguir cada vespre a l'informatiu de referència a la comarca, on cada dia fa un repàs al més destacat de la jornada.

El 9 Informatiu de dilluns a divendres, 20.30

De Tona a Friburg

EULÀLIA BAULENAS

Friburg, als peus de la Selva Negra, és coneguda com la 'ciutat verda' d'Alemanya. Aquí hi viu des de fa tres anys la tonenca Eulàlia Baulenas. Graduada en Ciències Polítiques, està donant l'empenta definitiva a la seva tesi doctoral. El confinament del coronavirus, que allà tothom s'ha pres molt seriosament des del minut zero, li permet dedicar-hi més temps.

Friburg, Alemanya

Aquests dies de confinament, Eulàlia Baulenas té almenys el consol d'un bon paisatge per contemplar des de casa. És el de Friburg, on viu des de fa tres anys, una petita ciutat universitària de l'estat federat de Baden-Württemberg, a Alemanya. Als peus de la Selva Negra. No per casualitat és coneguda com la *ciutat verda*. "Literalment, es pot dir que tinc bosc al costat d'on visc, és fàcil anar a córrer o en bici".

Aquí és on Baulenas està acabant la seva tesi doctoral, que ara avança perquè hi pot dedicar més hores. Té previst presentar-la al juliol a l'Albert-Ludwigs-Universität. Una que té molt a veure, precisament, amb el medi natural: estudia les polítiques forestals i de l'aigua "mirant què fan els diferents governs d'Europa en aquest àmbit". I sobretot, si hi ha una gestió conjunta d'aquests dos aspectes. A Catalunya, no. I en molts altres llocs, tampoc, "tot i que els experts diuen que s'hauria de fer així, i que això pot tenir beneficis davant del canvi climàtic". La tesi intentarà saber per què no es relacionen

els dos aspectes "i quines lliçons se'n poden treure quan es fa".

A l'acabar el grau de Ciències Polítiques a la Universitat Pompeu Fabra, Baulenas tenia clar que no seria fàcil

"Som a la Selva Negra, tinc el bosc literalment al costat"

trobar feina a Catalunya. "De seguida em vaig moure de cara a fora... més que trobar-hi la feina era tenir l'horitzó obert que aquesta podia estar en algun altre lloc d'Europa". Va començar un màster a Barcelona que, al segon any, la va portar a Constança, no gaire lluny d'on viu ara. Després va viure dos anys i mig a Luxemburg, i finalment va tornar a Baden-Württemberg per fer-hi el doctorat, en aquest cas a Friburg.

"M'agrada molt la ciutat, i la gent és molt amable". Coneguts en el dia a dia,

els alemanys no són com els descriuen els tòpics, però sí més planificats: "Aquí hi ha menys flexibilitat, ni per anar a fer el got no s'improvisa, s'ha de quedar". Al seu departament de la universitat, hi ha gent de diferents països i han fet pinya. Tot i que a la feina fa servir molt l'anglès, tots intenten viure en alemany. "A mi m'agraden les llengües, i m'interessa com funciona l'alemany, on les paraules tenen sentit per elles mateixes". Ja se sent còmoda parlant-lo, i reconeix que li falta millorar a l'hora d'escriure'l.

Com a tot arreu, a Friburg es viu aquests dies en confinament, i aquí sí que es va fer evident la disciplina del país: "La quarantena és un dels èxits d'Alemanya, des del primer moment no es va veure ningú al carrer". Els plans que tenia Baulenas per fer alguns viatges i veure la família i els amics s'han aturat, per ara. Allà on viu hi està molt bé, però reconeix que "la terra sempre tira".

Jordi Vilarrodà

Barretina

Tapats amb una mascareta, amb un tapaboques o amb el que tinguem a mà, tots semblen igual i costa de reconèixer la gent. Però quan d'aquestes màscares n'ergeix una barretina, no hi ha dubte: només pot ser l'excalcalde d'Ogassa, el conegut Ramon Tubert. Vist divendres en un supermercat de Ripoll.

Bigoti

El periodista i guionista manlleuenc Albert Martorell explica que tenia vergonya de sortir al carrer amb mascareta, però ha trobat la solució. S'ha deixat bigoti i se'l tapa amb la mascareta perquè encara li fa més vergonya anar amb bigoti que amb mascareta. Sigui com sigui, protegim-nos. És per tots.

Carnaval

Cadascú amb el seu tema. Els músics fan actuacions en directe per internet aquests dies de confinament, els poetes reciten poesia i la gent de Torelló... doncs munta un carnaval. Van anunciar a les xarxes socials que posarien música de carnaval i demanaven a tothom des de casa que es disfressés per ambientar-se.

Perruqueries

A alguns l'estat d'alarma els va atrapar poc abans d'haver d'anar a la perruqueria. Davant la previsió que continuïn tancades encara uns dies més hi ha qui aquest cap de setmana ha penjat fotografies rapant-se els cabells gairebé al zero. Hem d'avisar, però, que el cabell així rapat no li queda a tothom com a en Pep Guardiola.

